

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามที่ศณะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

นินาท ศรีพันธุ์

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สิงหาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

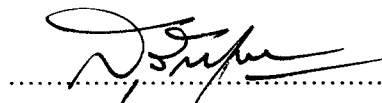
คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ นินาท ศรีพันธุ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู)

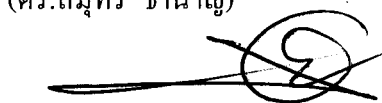
คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

..... ประธาน
(ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู)

..... กรรมการ
(ดร.สมุทร ชำนาญ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิมสวาสดี)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่... ๘...เดือน... สิงหาคม... พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามที่คณะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 สำเร็จลงได้ด้วย ความกรุณาจากหลายท่านที่ได้อนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลืออย่างดี โดยเฉพาะ ดร. สุรัตน์ ไชยชมภู ที่ปรึกษางานนิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำในการคัดเลือกเรื่องที่ศึกษา ตรวจสอบ ตลอดจนให้คำแนะนำ ในการแก้ไขงาน เพื่อช่วยเสนอแนะให้งานนิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้ศึกษารู้อีกซึ่งใน ความกรุณาของท่านและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก หัวหน้าภาควิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวัสดิ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร.สมุท ชาญานู และ รองศาสตราจารย์ ดร.สมศรี ทองนุช อาจารย์ ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ได้กรุณาตรวจสอบ ความสมบูรณ์ และความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย และขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ วิไลลักษณ์ พูลมา ผู้อำนวยการ โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลครู โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

คุณค่าของงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องตอบแทนพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน ตลอดจนเป็นกำลังใจตลอดระยะเวลา ในการดำเนินการวิจัยให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

นินาท ศรีพันธุ์

58990045: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูที่ปรึกษา/ โรงเรียนบางป่อวิทยาคม/ จังหวัด

สมุทรปราการ

นินาท ศรีพันธุ์: คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางป่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ (EXPECTED CHARACTERISTICS OF ADVISOR TEACHER AS PERCEIVED BY UPPER LEVEL SECONDARY STUDENTS OF BANGBOWITTHAYAKHOM SCHOOL) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: สุรัตน์ ไชยชมภู, กศ.ด., 72 หน้า. ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางป่อวิทยาคม จำแนกตามเพศ ระดับชั้น และ โครงการที่เรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 269 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามระดับชั้นและการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t -test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางป่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางป่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านบริการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางป่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางป่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามโครงการที่เรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

58990045: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (ADUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: EXPECTED CHARACTERISTICS/ BANGBOWITTHAYAKHOM/ SAMUTPRAKAN

NINAT SARIPUNT: EXPECTED CHARATERISTICS OF ADVISOR TEACHER AS PERCEIVED BY UPPER LEVEL SECONDARY STUDENTS OF BANGBOWITTHAYAKHOM SCHOOL IN SAMUTPRAKAN PROVINCE. ADVISOR: SURATH CHAICHOMPU, Ed.D. 72 P. 2017.

The objective of this research was to study and compare the expected characteristics of guidance teachers based on perspectives of high school students of Bangbowitthayakhom School as classified by gender, class of students, and learning programs. The samples consisted of 269 secondary school students by stratified random sampling and simple random sampling. The research instrument was a five-rating-scale questionnaire. Statistics for data analysis were Mean (\bar{X}), Standard Deviation (SD), t-test and One-way ANOVA

The research found that;

1. The expected characteristics of guidance teachers perceived by secondary school students of Bangbowitthayakhom school was in a high level both in general an each aspect.
2. The expected characteristics of guidance teachers perceived by secondary school students of Bangbowitthayakhom School classified by gender showed no statistically significant difference; expected in the area of service that was 0.5 level of statistically significant difference.
3. The expected characteristics of guidance teachers perceived by secondary school students of Bangbowitthayakhom school classified by class of students showed no statistically significant difference.
4. The expected characteristics of guidance teachers perceived by secondary school students of Bangbowitthayakhom School as classified by learning programmes showed no statistically significance both in general and each aspect.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
คำถามของการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ขอบเขตในการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
สภาพทั่วไปของโรงเรียนบางบ่อวิทยาคม	8
ความหมาย ความสำคัญ และบทบาทหน้าที่ของครู	10
คุณสมบัติ บทบาท และหน้าที่ของครูที่ปรึกษา	17
หลักการและแนวคิดของครูที่ปรึกษา	18
คุณลักษณะของครูที่ปรึกษา	19
แนวคิดเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	22
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
3 วิธีดำเนินการวิจัย	30
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล	33
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	35
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	49
สรุป.....	49
อภิปรายผล	51
ข้อเสนอแนะ.....	56
บรรณานุกรม	57
ภาคผนวก	61
ภาคผนวก ก.....	62
ภาคผนวก ข.....	66
ภาคผนวก ค.....	70
ประวัติย่อของผู้วิจัย	72

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นมัธยมตอนปลายทั้ง 3 ระดับ โรงเรียนบางป่อวิทยาคม	31
2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	36
3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นเรียน	36
4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโครงการที่เรียน	37
5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู ที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางป่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวมและรายด้าน	37
6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู ที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางป่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านวิชาการ โดยรวมและรายข้อ.....	38
7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู ที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางป่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมและรายข้อ	39
8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู ที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางป่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านบริการ จำโดยรวมและรายข้อ.....	40
9 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางป่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ	41
10 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางป่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ.....	42
11 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของ นักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางป่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน.....	43

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน.....	45
13 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามโครงการที่เรียน.....	46
14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามโครงการที่เรียน.....	47
15 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	71

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545 ได้บัญญัติให้ “การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม” ด้วยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานภูมิปัญญา วัฒนธรรม การสร้างสรรค์ ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมแห่ง การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษา มุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ ทุกคน มีความรู้ ความสามารถ เรียนรู้ และพัฒนาตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็ม ศักยภาพ การศึกษาเป็นเครื่องมือสำหรับพัฒนาคน ครูในฐานะที่เป็นผู้นำทางการศึกษามีหน้าที่ ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า และมีคุณภาพและ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ผู้เรียนจะต้องพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้มีความรู้ เท่าเทียมหรือเหนือกว่าผู้อื่น การศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพสูงขึ้น ครู เป็นบุคคลสำคัญที่ทำหน้าที่ให้ความรู้ และอบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นคนดี อีกทั้งเป็นแบบอย่าง ในการวางตัวที่ดี เหมาะสม มีคุณลักษณะที่ดี และเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

หน้าที่ของครูที่ได้รับมอบหมายไม่ได้มีแต่เพียงการสอนอย่างเดียวเท่านั้น แต่อาจรวมถึง ครูแนะแนว ครูพยาบาล และครูที่ปรึกษา ผู้ที่ทำหน้าที่ครูที่ปรึกษาจะมีหน้าที่ แนะนำ ให้คำปรึกษา สังเกต ติดตาม ส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ทั้งเรื่องเรียน และเรื่องส่วนตัวเพื่อให้นักเรียนมีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ครูที่ปรึกษาจะเป็นครูที่ต้องอยู่กับนักเรียนในปกครองของตนเองมากที่สุด จึงจะเป็นผู้ที่รู้จัก จุดเด่น จุดด้อย รู้จักคุณลักษณะนิสัยของนักเรียนในปกครองของตนเองมากที่สุด ในเมื่อครูที่ปรึกษาเป็น ผู้ที่รู้จักลักษณะนิสัยของนักเรียนในปกครองมากที่สุดแล้ว จึงควรเป็นผู้ที่มีลักษณะที่พึงประสงค์ และเป็นบุคคลที่นักเรียนไว้วางใจมากที่สุดด้วย นั่นจะทำให้ครูที่ปรึกษาเข้าใจและสามารถละลาย พฤติกรรมนักเรียนในปกครองของตนเองได้ บางครั้งนักเรียนได้นำครูที่ปรึกษาเป็นแบบอย่าง

ในการดำรงชีวิต ครูที่ปรึกษาจึงควรเป็นผู้ที่มีลักษณะที่พึงประสงค์ (วศิน กาญจนวนิชย์กุล, 2549, หน้า 108)

การให้คำปรึกษา คือ บทบาทหน้าที่และกระบวนการหนึ่งที่ครูที่ปรึกษาจะสามารถช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถรู้จักยอมรับตนเอง มองเห็นปัญหาของตนเองและสามารถตัดสินใจ แก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูที่ปรึกษานั้นต้องสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน เพื่อให้มีบรรยากาศที่ดี อบอุ่น ความเป็นกันเอง นั้นทำให้นักเรียนสามารถไว้วางใจ และละลายพฤติกรรมของตนเองได้ นักเรียนมัธยมปลายเป็นนักเรียนในช่วงอายุที่มีการเปลี่ยนแปลงจากเด็กเข้าสู่วัยรุ่น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงจากเด็กเข้าสู่วัยรุ่นนั้น จะเกิดการเปลี่ยนแปลงมากมาย ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา รวมถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ของวัยรุ่นบางคนถึงกับสับสน วุ่นวายและมักจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ทะเลาะวิวาท หนีโรงเรียน ทำลายข้าวของ และไม่สนใจเรียน ซึ่งบ่อยครั้งที่พฤติกรรมเหล่านี้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ซึ่งถือเป็นเรื่องที่น่าเสียดาย เพราะฉะนั้น ครูที่ปรึกษาจึงมีบทบาทสำคัญ เพราะต้องศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคน ในประจำชั้นของตนเองให้ถ่องแท้ นั้นทำให้ครูที่ปรึกษาสามารถช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข สนับสนุนและพัฒนา นักเรียนของตนเองได้อย่างถูกต้อง (ลักขณา สิริวัฒน์, 2543, หน้า 116-119)

จากการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครูที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนบางบ่อ วิทยาคม จากการให้คำปรึกษานักเรียนและสังเกตจากครูที่ปรึกษาบางท่าน นักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบไม่ค่อยกล้าที่จะเข้าไปปรึกษาและขอความช่วยเหลือ ทั้ง ๆ ที่ครูเป็นคนที่ดีใจ อบอุ่น และรักนักเรียนในปกครองของตนเองเท่ากันทุกคน ซึ่งนักเรียนอาจไม่เข้าใจหน้าที่และความสำคัญของครูที่ปรึกษา จากการศึกษางานวิจัยของ นภดล เดชวาฑล (2539) ได้ศึกษาสภาพปัญหาในการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษา ในวิทยาลัยเทคนิคของกรมอาชีวศึกษา พบว่า ปัญหานี้เกิดจากตัวนักเรียนเอง ไม่ได้เกิดจากครูที่ปรึกษาแต่อย่างใด สาเหตุมาจาก ความกลัว อายุและไม่เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการมีครูที่ปรึกษา จึงทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาค้นพบทั้ง

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของครูที่ปรึกษา เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อเป็นการลดช่องว่างระหว่างครูที่ปรึกษาและนักเรียน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียน
2. ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จำแนกตามเพศ ระดับชั้น และ โครงการที่เรียน

คำถามของการวิจัย

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคมเป็นเช่นไร
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามเพศ ระดับชั้น และ โครงการที่เรียนแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

1. คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม เป็นผู้ที่มีความสามารถด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านการให้คำปรึกษา
2. เปรียบเทียบคุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จำแนกตามเพศ ระดับชั้น และ โครงการที่เรียนแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

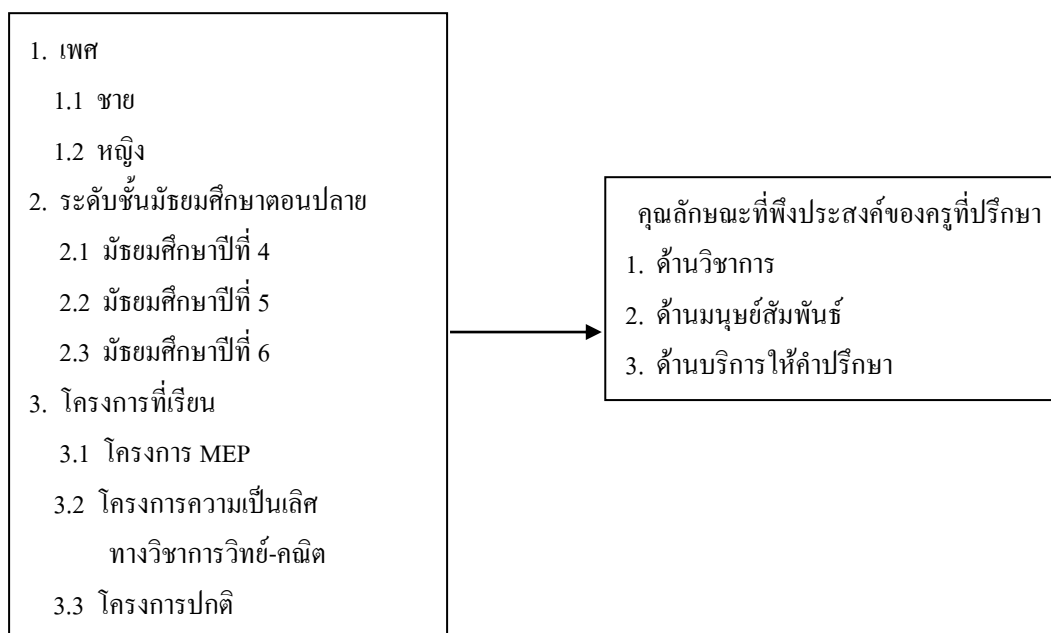
1. ทำให้ทราบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม
2. ครูที่ปรึกษาสามารถนำผลวิจัยครั้งนี้ไปปรับปรุง และพัฒนาตนเองเพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ผู้บริหารสามารถนำผลวิจัยครั้งนี้ไปวางแผน จัดครูที่ปรึกษาอย่างเหมาะสม

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดของการวิจัยในการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบริการ เปรียบเทียบจำแนกตาม เพศ ระดับชั้น และ โครงการที่เรียน ดังภาพที่ 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม ซึ่งผู้วิจัยได้อ้างอิงในผลงานของ สำเนา ขจรศิลป์ (2543, หน้า 1) และผลงานของ รวีวรรณ ชินะตระกูล (2535, หน้า 64-66) เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ปรึกษามาตั้งเคราะห์เป็น 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบริการ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จำนวน 900 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จำนวน 269 คน ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) และสุ่มด้วย

การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามระดับชั้นของนักเรียนแล้วจึงทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น คือ สถานภาพของนักเรียน ได้แก่

3.1.1 เพศจำแนกเป็น

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 ระดับชั้นของนักเรียนจำแนกเป็น

3.1.1.2.1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

3.1.1.2.2 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

3.1.1.2.3 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3.1.3 โครงการที่นักเรียนเรียน

3.1.3.1 โครงการ MEP

3.1.3.2 โครงการความเป็นเลิศทางวิชาการ วิทย์-คณิต

3.1.3.3 โครงการปกติ

3.2 ตัวแปรตาม คือ คุณลักษณะของครูที่ปรึกษา ได้แก่

3.2.1 ด้านวิชาการ

3.2.2 ด้านมนุษยสัมพันธ์

3.2.3 ด้านบริการการให้คำปรึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ครูที่ปรึกษา หมายถึง ครูที่ได้รับการแต่งตั้งจากฝ่ายบริหาร โรงเรียนบางป่อวิทาคม ให้ปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษา เพื่อดูแลนักเรียนในห้องเรียนของครูที่ปรึกษานั้น ๆ ให้มีประสิทธิภาพคอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไข รวมไปถึงช่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียน ทั้งเรื่องเรียน สังคมและเรื่องส่วนตัว เพื่อให้เด็กนักเรียนมีพฤติกรรมที่เหมาะสมและเป็นพื้นฐานต่ออนาคตที่ดี

2. คุณลักษณะของครูที่ปรึกษา หมายถึง พฤติกรรมที่ครูที่ปรึกษาแสดงออกทางบุคลิกภาพ นิสัย พฤติกรรม ความรู้ความสามารถที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

2.1 คุณลักษณะด้านวิชาการ หมายถึง คุณลักษณะเป็นผู้รอบรู้ในด้านวิชาการ หลักสูตรการเรียนการสอน เข้าใจระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา ด้านการศึกษาต่อ ระเบียบ

การวัดผลประเมินผล ข่าวสารในโรงเรียนบางบ่อวิทยาคม เอาใจใส่นักเรียน สามารถให้คำปรึกษาทางด้านวิชาการ มีการวางแผน ช่วยเหลือและติดตามนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์

2.2 คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง คุณลักษณะที่สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นในโรงเรียนบางบ่อวิทยาคม และเป็นผู้เข้าใจ จริงใจ อารมณ์ดี มีความเมตตา กรุณาน่าเชื่อถือ มีเหตุผล และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นทั้งนักเรียน ครู อาจารย์ ผู้บริหาร และบุคลากรในโรงเรียนบางบ่อวิทยาคม

2.3 คุณลักษณะด้านบริการ หมายถึง การมีน้ำใจ พร้อมช่วยเหลือ ให้คำแนะนำให้คำปรึกษา กับทั้งนักเรียน ครู อาจารย์ ผู้บริหาร และบุคลากรในโรงเรียนบางบ่อวิทยาคม อย่างจริงใจ

3. นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม

4. ระดับชั้นที่ศึกษา หมายถึง ระดับชั้นที่นักเรียนชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ศึกษาอยู่ จำแนกเป็น

4.1 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 หมายถึง นักเรียนโรงเรียนบางบ่อวิทยาคม ที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในปีการศึกษา 2559

4.2 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 หมายถึง นักเรียนโรงเรียนบางบ่อวิทยาคม ที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2559

4.3 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หมายถึง นักเรียนโรงเรียนบางบ่อวิทยาคม ที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2559

5. โครงการที่เรียน หมายถึง โครงการที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคมเลือกศึกษา จำแนกเป็น

5.1 โครงการ MEP หมายถึง โครงการที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษของโรงเรียนบางบ่อวิทยาคม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 จัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานสาระการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางทุกประการ โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการเรียนการสอน 6 รายวิชา ได้แก่ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา คอมพิวเตอร์และสุขศึกษา นอกจากนี้ยังนำเอาจุดเด่นของหลักสูตรทั้งในและต่างประเทศมาเป็นแนวทางเพื่อยกระดับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานเทียบเท่าสากลทั้งนี้ในการเรียนการสอนเน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5.2 โครงการความเป็นเลิศทางวิชาการ วิทย์-คณิต หมายถึง หลักสูตรที่โรงเรียนบางบ่อวิทยาคมจัดขึ้น โดยที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จะเรียนเน้นที่วิชา วิทยาศาสตร์ และ คณิตศาสตร์เป็นหลัก เป็นการจัดการศึกษาแบบบูรณาการความรู้ทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้ได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพเป็นรายบุคคล เน้นทักษะการคิดระดับสูง ด้านกระบวนการแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดสร้างสรรค์ โดยให้มีความสามารถในการสืบเสาะหาความรู้ได้ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบและมีคุณธรรม จริยธรรม

5.3 โครงการปกติ หมายถึง แผนการเรียนที่โรงเรียนบางบ่อวิทยาคมจัดขึ้นเพื่อให้ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม ได้เรียนตามหลักสูตรที่ตนเองถนัด ได้แก่ แผนการเรียนวิทย์-คณิต แผนการเรียน คอม-ธุรกิจ แผนการเรียน อังกฤษ-คอม

6. โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม หมายถึง โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม ต. บางบ่อ อ. บางบ่อ จ. สมุทรปราการ 10560 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 6 เป็น โรงเรียนประเภท กอการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จัดการเรียนการสอนตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 1-6 มีพื้นที่รวม 35 ไร่ 2 งาน 59 ตารางวา ก่อตั้งวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2512 สถาปนาโรงเรียนเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2512 คำขวัญโรงเรียน สามัคคี มีวินัย ตั้งใจศึกษา สืบประจำโรงเรียน แสด-ดำ สีแสด หมายถึง การเริ่มต้น สีดำ หมายถึง ความมั่นคง โดยได้รับอนุมัติจากกรมสามัญศึกษา ให้ทำการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2512 มีชื่อเดิมว่า โรงเรียนมัธยมบางบ่อ เป็น โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาประจำอำเภอบางบ่อ

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 หมายถึง หน่วยงานที่ดูแลการทำงาน ของโรงเรียนรัฐบาลในเขตจังหวัดฉะเชิงเทราและสมุทรปราการ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียน
ชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จำแนกตามเพศและระดับชั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า
รวบรวมเอกสาร ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้อง จึงขอเสนอรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. สภาพทั่วไปของโรงเรียนบางบ่อวิทยาคม
2. ความหมาย ความสำคัญ และบทบาทหน้าที่ของครู
 - 2.1 ความหมายของครู
 - 2.2 ความสำคัญของครู
 - 2.3 บทบาทและหน้าที่ของครู
3. คุณสมบัติ บทบาท และหน้าที่ของครูที่ปรึกษา
4. หลักการและแนวคิดของครูที่ปรึกษา
5. คุณลักษณะของครูที่ปรึกษา
6. แนวคิดเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 6.1 ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 6.2 ความสำคัญและความจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
7. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพทั่วไปของโรงเรียนบางบ่อวิทยาคม

ปัจจุบัน โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม (โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม, 2559) ตั้งอยู่ที่ 23 หมู่ 3
ตำบล บางบ่อ อำเภอบางบ่อ จังหวัด สมุทรปราการ รหัสไปรษณีย์ 10560 โทรศัพท์ 0-2708-6118-9
โทรสาร 0-2338-1777 <http://school.brd.go.th/bangbo> มีอาคารเรียน 8 หลัง อาคารประกอบการ
6 หลัง นักเรียน 2,797 คน ครู 142 คน เปิดสอนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ถึงมัธยมศึกษา
ตอนปลายมีนักเรียนมัธยมต้น 1,897 คน นักเรียนมัธยมปลาย 900 คน

โปรแกรมที่เรียน

1. โปรแกรมความเป็นเลิศทางวิชาการวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์
2. โปรแกรม EIS
3. โปรแกรม EP/ MEP
4. โปรแกรมภาษาจีน
5. โปรแกรมการเรียนปกติตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรการศึกษา

ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

วิสัยทัศน์ของโรงเรียน

มุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมที่หลากหลาย ภายใต้การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

เป้าหมายของโรงเรียน

1. เร่งรัดพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและกิจกรรมที่หลากหลาย
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงงามตามวิถีไทย
3. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสริมศักยภาพผู้เรียน และการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
4. สร้างแหล่งเรียนรู้ และจัดบรรยากาศ และสิ่งแวดลอมภายในโรงเรียน ให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของบุคลากรและผู้เรียน
5. ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการภายในโรงเรียนให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยยึดหลักการ กระจายอำนาจในการบริหาร
6. ประสานความร่วมมือกับองค์กร ชุมชนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นมาตรฐานในการพัฒนา

พันธกิจของโรงเรียน

ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ มีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นไปตามมาตรฐาน คุณภาพการศึกษา มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงงาม ตามวิถีไทย และอยู่ในสังคมโลกได้อย่างมีความสุข

โครงสร้างหลักสูตร

โรงเรียนบางบ่อวิทยาคมจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

สรุปได้ว่า โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม เป็นโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 มีอาคารเรียน 8 หลัง อาคารประกอบการ 6 หลัง นักเรียน 2,797 คน ครู 142 คน เปิดสอนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ถึงมัธยมศึกษาตอนปลายมีนักเรียนมัธยมต้น 1,897 คน นักเรียนมัธยมปลาย 900 คน

ความหมาย ความสำคัญ และบทบาทหน้าที่ของครู

ความหมายของครู

ครู คือ ผู้ที่ประกอบวิชาชีพเฉพาะด้านหรือกล่าวคือเป็นวิชาชีพชั้นสูง เพราะจะต้องสั่งสอนนักเรียนให้เติบโตขึ้นมาอย่างเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ ทั้งในด้านความรู้ ด้านพฤติกรรม และจิตใจ โดยนักเรียนจะต้องเติบโตมาแบบที่เก่ง ดี และมีสุข โดยมีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

วศิน กาญจนวณิชกุล (2549, หน้า 108) ได้กล่าวว่า ครู คือ บุคคลผู้ซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทั้งทางการเรียน การสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน

รัตนาวดี โชติพนิช (2550, หน้า 15) ได้กล่าวว่า ครู คือ ผู้ที่ทำหน้าที่สอนให้ศิษย์มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี นำประโยชน์ให้แก่สังคมได้ในอนาคต

ยนต์ ชุ่มจิต (2550, หน้า 29) ครูเป็นผู้นำศิษย์ไปสู่คุณธรรมชั้นสูง ผู้อบรมสั่งสอนถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ เป็นผู้มีความหนักแน่น ควรแก่การเคารพของลูกศิษย์ เป็นผู้ประกอบอาชีพหนึ่งที่ทำหน้าที่สอน มักใช้ในผู้สอนระดับต่ำกว่าวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยหรืออุดมศึกษา

รังสรรค์ แสงสุข (2550, หน้า 38) ได้ให้ความหมายของครูไว้ดังนี้ 1) ครู หมายถึง ผู้ที่ให้ความรู้ไม่จำกัด ทุกที่ และทุกเมื่อ ครูต้องเต็มไปด้วยความรู้และรู้จักขนขวายหาองค์ความรู้ใหม่ ๆ สะสมความดี มีบารมีมาก และครูที่ดีจะต้องไม่ปิดบังความรู้ ความมีจิตและวิญญาณของความเป็นครู 2) ครู หมายถึง ผู้เติมเต็ม การที่ครูจะเป็นผู้เติมเต็มได้ ครูควรจะเป็นผู้แสวงหาความรู้ ต้องวิเคราะห์ วิจัย วิจรณ์ และบูรณาการความรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน 3) ครู หมายถึง ผู้ที่มีเมตตา จะต้องสอนเต็ม โดยไม่มีการขี้เกียจหรือปิดบังไม่ให้ความรู้เต็มที่ ครูต้องไม่ลำเอียง ไม่เบียดเบียนศิษย์

อินตา ศิริวรรณ (2551, หน้า 2) ครูคือ ผู้สั่งสอนและถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ ผู้ที่มีหน้าที่สั่งสอนให้การศึกษาแก่ผู้อื่น

ราชบัณฑิตยสถาน (2552, หน้า 8) ได้ให้ความหมายของคำว่า ครู ว่า มีรากศัพท์มาจาก ภาษาบาลีว่า ครู-ครู หรือมาจากภาษาสันสกฤตว่า ครู ซึ่งในความหมายที่เป็นคำนามแปลว่า ผู้สั่งสอนศิษย์ หรือผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ และความหมายที่เป็นคำวิเศษในภาษาบาลีแปลว่า หนัก สูง ในภาษาสันสกฤตแปลว่า ใหญ่ สูง

อุทิศ ทาหอม (2554, หน้า 16) ได้กล่าวว่า ครูคือ บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานถึงระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ทำหน้าที่หลักในการจัดการเรียนการสอนให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนและตรงตามหลักสูตรสถานศึกษาภายใต้โครงสร้างหลักสูตรแกนกลาง โดยมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน เช่น การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อ การเรียนการสอนจากการใช้แหล่งเรียนรู้

สรุป ครู คือ บุคคลผู้ซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทั้งทางการเรียน การสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนและตรงตามหลักสูตรสถานศึกษาภายใต้โครงสร้างหลักสูตรแกนกลาง และ ให้ศิษย์มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดี นำประโยชน์ให้แก่สังคมได้ในอนาคต ครูควรจะเป็นผู้แสวงหาความรู้ ต้องวิเคราะห์ วิจัย วิจารณ์ และบูรณาการความรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

ความสำคัญของครู

ครูมีความสำคัญพอ ๆ กับการศึกษา เพราะ ครูคือผู้ที่ขับเคลื่อนการศึกษาให้เป็นไปตามหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการจัดขึ้น ดังนั้น ครูจึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญมาก นอกจากจะมีหน้าที่ขับเคลื่อนการศึกษาแล้ว ครูยังมีหน้าที่อบรม สั่งสอน ให้เด็กที่เป็นนักเรียนเติบโตขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพของประเทศชาติ

คำหมาน คนไค (2550, ย่อหน้า 1) ได้กล่าวว่า หน้าที่และความรับผิดชอบของครูเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการประกอบวิชาชีพครูและการดำรงความเป็นครูของครูแต่ละคน งานครูอาจกำหนดได้ว่ามีงานสอน งานอบรม และงานพัฒนาศิษย์ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และแผนการศึกษาแห่งชาติ ครูต้องมีหน้าที่และรับผิดชอบมากมายกว้างขวาง ยิ่งงานสอนเป็นหน้าที่ที่ครูมุ่งไปที่ศิษย์ในด้านการให้ข้อมูล การให้เนื้อหาความรู้ เป็นการเผชิญกันระหว่างครูกับศิษย์ งานอบรมเป็นการจัดกระบวนการเรียนให้ศิษย์ได้มีประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ครูวางแผนไว้ เพื่อให้ศิษย์เติบโต และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ส่วนงานพัฒนาศิษย์นั้นมีหน้าที่และรับผิดชอบมากมายทั้งงานที่ต้องสัมผัสกับบุคคลภายนอกโรงเรียนและรวมถึงตัวครูเองด้วย

พิมพ์พรณ สุภานิชย์ (2552, หน้า 10-11) ได้กล่าวว่า ครู คือ บุคคลผู้มีปัญญาความรู้ มีหน้าที่หลักในการถ่ายทอดความรู้และพัฒนาศิษย์ให้มีความรอบรู้และพัฒนาตนเองจากความไม่รู้ไปสู่ความเป็นผู้รอบรู้ ทั้งทางด้านคุณธรรม ศีลธรรม และจริยธรรม ครูตามคติอุดมไทยนั้น

เป็นผู้ที่ผู้คนเคารพนับถือ จึงได้ชื่อว่าเป็นปुरुชนียบุคคล ดังนั้น ผู้ที่ประกอบวิชาชีพครูจึงต้องเป็นบุคคลที่มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ที่จะถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ตลอดเวลา ด้วยความบริสุทธิ์ใจและด้วยความอดทน ซึ่งจะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติและลักษณะพิเศษ ถือได้ว่าอาชีพครูเป็นอาชีพชั้นสูง

ยนต์ ชุ่มจิต (2553, หน้า 71) กล่าวถึงความสำคัญของครูว่า ครูเป็นผู้ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของชาติบ้านเมืองใน 8 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ครูคือผู้ที่ปลูกฝังความรู้ ความคิดและจิตใจ พัฒนาเยาวชนให้มีความเจริญในทุก ๆ ด้าน ยิ่งเทคโนโลยีสมัยใหม่มีความเจริญก้าวหน้าเพียงใดก็ย่อมต้องการครูที่มีความรู้และความสามารถมากขึ้น
2. ครูเป็นนักปฏิวัติในสนามรบทางการศึกษา เป็นผู้ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงการศึกษาของชาติบ้านเมือง ให้เจริญรุ่งเรืองขึ้น เปลี่ยนแปลงจากระบบที่ไม่ดีให้ดีกว่า
3. ครูในฐานะเป็นวิศวกรสังคม คือ ครูเปรียบได้เป็นวิศวกรทั้งนักสร้าง นักออกแบบ นักแก้ไข นักปรับปรุง นักเปลี่ยนแปลง นักพัฒนา จึงนำเอาลักษณะงานวิศวกรในฐานะเป็นนักวิทยาศาสตร์ประยุกต์มาเปรียบเทียบกับงานของครู
4. ครูต่อการพัฒนาเยาวชนให้มีความรู้ในด้านวิชาการเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาเล่าเรียนหรือประกอบอาชีพ และเพื่อให้เยาวชนมีความสำนึกว่าอะไรดีอะไรไม่ดี อะไรควร อะไรไม่ควร สิ่งใดเป็นโทษ สิ่งใดเป็นประโยชน์
5. ครูต่อการพัฒนาสังคม คือ ครูเป็นผู้พัฒนาสังคม กระตุ้นเร่งเร้าให้ประชาชนตื่นตัวเรื่องอาชีพ การปรับปรุงความเป็นอยู่ในสังคมและวัฒนธรรม โดยการที่ครูกระทำจนเป็นแบบอย่างหรือทำให้ลูกน้องเกิดผลดี แล้วให้นักเรียนนำวิชานั้น ๆ ไปเผยแพร่ แก่ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป
6. ครูต่อการพัฒนาการเมืองการปกครอง คือ ครูเป็นตัวแทนของรัฐในการพัฒนาการเมืองการปกครองของประเทศให้มีความสอดคล้องกับการศึกษา โดยให้ความรู้ความเข้าใจแก่เยาวชน แนะนำประชาชนทั่วไปให้ตระหนักถึงการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นพระประมุข
7. ครูต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ คือ ครู สามารถช่วยบ้านเมืองในการพัฒนาเศรษฐกิจได้หลายวิธี โดยสอนนักเรียนให้มีความรู้ประกอบอาชีพที่สุจริต ส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียนอย่างจริงจัง และร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนาชุมชน เพื่อจัดฝึกอาชีพ
8. ครูต่อการส่งเสริมความมั่นคงทางศาสนาและวัฒนธรรม คือ ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมความมั่นคงทางศาสนาและวัฒนธรรม โดยนำหลักธรรมคำสอนไปสั่งสอน

ศิษย์ให้มีความรู้ความเข้าใจศาสนาที่ตนนับถือ และนำเอาหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติอย่างถูกต้อง เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชนของชาติ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 50) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของครูอยู่ที่ การทำหน้าที่ในด้านการให้ความรู้แก่นักเรียน และมีบทบาทอื่น โดยประพฤติปฏิบัติเป็นตัวอย่างที่ดี แก่นักเรียน มีคุณธรรม จริยธรรม มีมานะ บากบั่น มัธยัสถ์ อุดม ไม่เห็นแก่ความเจริญก้าวหน้า ทางวัตถุมากเกินไป

จ่านง หมอแยม และ จามจรี จำเมือง (2554, หน้า 3) ได้กล่าวว่า ครู เป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่คอยประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ อบรมสั่งสอน สร้างสรรค์ พัฒนาภูมิปัญญา และเป็นปฐมนิยบุคคล ควรที่จะได้รับการน้อมเคารพจากศิษย์ทั้งปวง

ภายิต สุขวรรณดี (2554, ย่อหน้า 2) ได้กล่าวว่า อาชีพทุกอาชีพย่อมมีความสำคัญต่อบุคคลและสังคมด้วยกันทั้งนั้น อาชีพครูที่มีความสำคัญต่อบุคคลและประเทศชาติเพียงใด จึงขออัญเชิญพระบรมราโชวาทของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครู ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร วันพุธที่ 15 พฤษภาคม 2526 ความตอนหนึ่งว่า “อาชีพครูถือว่าสำคัญอย่างยิ่งเพราะครูมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญมั่นคง และก่อนที่จะพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญได้นั้น จะต้องพัฒนาคน ซึ่งได้แก่ เยาวชนของชาติเสียก่อน เพื่อให้เยาวชนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณค่าสมบูรณ์ทุกด้านจึงสามารถช่วยกันสร้างความเจริญให้แก่ประเทศชาติต่อไปได้” จากพระบรมราโชวาทของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามที่ได้อัญเชิญมากล่าวไว้ข้างต้น เป็นเครื่องยืนยันให้เห็นถึงความสำคัญของครูที่มีต่อความเจริญของบุคคล และชาติบ้านเมือง เป็นอย่างยิ่ง ชาติบ้านเมืองจะเจริญได้เพราะประชาชนในชาติได้รับการศึกษาที่ดี และมีครูที่มีคุณภาพ

สรุป ความสำคัญของครู หน้าที่และความรับผิดชอบของครูเป็นส่วนสำคัญยิ่ง ในการประกอบวิชาชีพครูและการดำรงความเป็นครูของครูแต่ละคน งานครูอาจกำหนดได้ว่า มีงานสอน งานอบรม และงานพัฒนาศิษย์ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและแผนการศึกษาแห่งชาติ ครูต้องมีหน้าที่และรับผิดชอบมากมายกว้างขวาง ผู้ที่ประกอบวิชาชีพครู จึงต้องเป็นบุคคลที่มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ที่จะถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ ตลอดเวลาด้วยความบริสุทธิ์ใจและด้วยความอดทน ซึ่งจะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติและลักษณะพิเศษถือได้ว่าอาชีพครูเป็นอาชีพชั้นสูง

บทบาทและหน้าที่ของครู

บทบาทหน้าที่ของครูมีมากมาย ไม่ได้มีหน้าเพียงแค่สอนเพียงเท่านั้น แต่ยังต้องทำหน้าที่อื่น ๆ เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูธุรการ ครูวิชาการ ครูที่ปรึกษาและอื่น ๆ อีกมากมาย และหน้าที่ที่สำคัญมากอีกอย่างหนึ่งของครูคือการรักษาตนเองให้เป็นตัวอย่างที่ดี ให้เป็นผู้ที่มีศีลธรรม จริยธรรมที่คู่ควรกับคำว่าครู

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2549, หน้า 73-79) ได้กล่าวถึงบทบาทของครู ซึ่งมีความสำคัญในการที่จะให้ผู้ประกอบวิชาชีพครู มีมาตรฐานและกิจกรรมในการประพฤติเป็นแนวทางเดียวกัน จึงกำหนดระเบียบในด้านจรรยาบรรณ ที่เกี่ยวกับมาตรฐานการปฏิบัติงาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ สรุปลงได้ ดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน คือ

- 1.1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ
- 1.2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน
- 1.3 มุ่งพัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพ
- 1.4 พัฒนาแผนการสอน ให้สามารถปฏิบัติแล้วเกิดผลได้จริง
- 1.5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
- 1.6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 1.7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ
- 1.8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน
- 1.9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์
- 1.10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์
- 1.11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา
- 1.12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ได้ทุกสถานการณ์

2. ด้านจรรยาบรรณของวิชาชีพครู แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ

2.1 จรรยาบรรณต่อตนเอง: ครูต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ วิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาวิชาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

2.2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ: ครูต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต ต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีต่อองค์กรวิชาชีพ

2.3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ: ครูต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่ โดยเสมอหน้า ครูต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทักษะและนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ครูต้องให้บริการด้วยความจริงใจ และเสมอภาคโดยไม่เรียกรับ หรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

2.4 จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ: ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อย่างสร้างสรรค์โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

2.5 จรรยาบรรณต่อสังคม: ครูพึงประพฤติปฏิบัติตน เป็นผู้นำในการอนุรักษ์ และพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นพระประมุข

ยนต์ ชุ่มจิต (2550, หน้า 71-79) กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของครูว่า ถ้าเปรียบเทียบกับคำว่า ครู เป็นภาษาอังกฤษ Teachers แต่ละตัวอักษร แปลได้ดังนี้ ผู้ถ่ายทอดความรู้แก่ศิษย์ (Teach, T) ผู้ส่งเสริมจริยธรรม คุณธรรม (Ethics, E) ผู้ต้องมีความรับผิดชอบในวิชาการ เป็นนักวิชาการอยู่ตลอดเวลา (Academic, A) ผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งให้สืบทอดแก่คนรุ่นหนึ่ง (Culture heritage, C) ผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแก่บุคคลทั่วไป (Human relation, H) ผู้วัดและประเมิน (Evaluation, E) ผู้ค้นคว้าวิจัย และนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ (Research, R) และ ผู้ให้บริการแก่นักเรียน (Service, S)

อินตา ศิริวรรณ (2551, หน้า 56-57) ได้กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบทั่วไปของครู มีดังนี้

1. รักการอ่าน รักการศึกษา ปรับปรุงตนเองให้ทันสมัย มีความเชื่อมั่น ศรัทธาในอาชีพครู
2. ความคิดเป็นของตนเอง กล้าแสดงออกเพื่อเผยแพร่ความคิดเห็นหรือความรู้ใหม่ ๆ
3. พฤติกรรมและการวางตนอยู่ในกรอบของศีลธรรมจรรยาอันเป็นล้นทัศนคติที่ยอมรับกันทั่วไปในชุมชน
4. ประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เพื่อเลี้ยงชีพที่พอสมควรแก่สภาพ ฐานะ บากบั่น มัธยัสถ์
5. รักษาความสามัคคีระหว่างครู ไม่แบ่งแยกสถาบันและวุฒิ
6. ช่วยรักษาผลประโยชน์ให้แก่เพื่อนครูด้วยกัน
7. เป็นที่ปรึกษาความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ ให้เป็นที่ปรึกษา แนะนำดี เมื่อเพื่อนครูประสบปัญหาหรือความเดือดร้อน

ทศนา เขมมณี (2552, หน้า 23-25) กล่าวถึงบทบาทของครูว่า ควรพิจารณาจาก 1) การเตรียมการสอน โดยการศึกษาเรื่องที่จะสอนให้เข้าใจ จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย แล้ววางแผนการสอน 2) ชั้นการสอน โดยการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความสนใจที่จะเรียน จัดกิจกรรมตามแผนที่เตรียมไว้ อาจจะปรับเปลี่ยนบ้างตามสถานการณ์จริงในปัจจุบัน 3) การประเมินผล โดยการเก็บรวบรวมผลงานของผู้เรียนเอามาประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 26) ได้กล่าวถึงหน้าที่บทบาทของครูไว้ว่า

1. ศึกษาวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน
2. กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการและความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์
3. ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย
4. จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้
5. จัดเตรียมและใช้สื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน
6. ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติวิชา และระดับพัฒนาการของผู้เรียน
7. วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียนรวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

ยนต์ ชุ่มจิต (2553, หน้า 90) ได้กล่าวไว้ว่า บทบาทและหน้าที่ของครูตามหลักพระพุทธศาสนามี 2 ด้าน คือ 1) ครูทำหน้าที่เป็นสลิปพายกหรือสลิปปะพายก คือเป็นผู้ถ่ายทอดสลิปปะวิทยาการทุกสิ่งทุกอย่างให้แก่ศิษย์ 2) ครูทำหน้าที่เป็นกัลยาณมิตรของศิษย์ คือ ครูจะต้องคอยอบรมสั่งสอน ดักเตือนไม่ให้ศิษย์กระทำความชั่ว ให้ศิษย์ตั้งอยู่ในคุณธรรมความดีต่าง ๆ รู้คุณรู้โทษ รู้สิ่งใดควรมิควรทำ

สรุป บทบาทและหน้าที่ของครู 1) ศึกษาวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน 2) กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการและความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 3) ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้

ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย
 4) จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ 5) จัดเตรียม
 และใช้สื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้
 ในการเรียนการสอน 6) ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับ
 ธรรมชาติวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน 7) วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริม
 และพัฒนาผู้เรียนรวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

คุณสมบัติ บทบาท และหน้าที่ของครูที่ปรึกษา

หนึ่งในหน้าที่ของครูนั้นคือ หน้าที่ครูที่ปรึกษา โดยผู้ที่เป็นครูที่ปรึกษาคงจะเป็นผู้
 ที่มีจริยธรรมและศีลธรรม ควรเป็นผู้ที่เข้าใจและมีเหตุผลอย่างมาก ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ
 ที่นักเรียนในที่ปรึกษาของตนพบอยู่ คอยอยู่เคียงข้าง ชื่นชม และให้กำลังใจ ให้นักเรียนรู้สึกไว้ใจ
 และคิดว่าชีวิตของนักเรียนนั้น ไม่ได้มีเพียงครอบครัวเท่านั้น แต่ยังมีครูที่ปรึกษาของนักเรียนผู้นั้น
 คอยให้กำลังใจคอยอยู่เคียงข้างเขาตลอดเวลา ครูที่ปรึกษามีหน้าที่ เข้าใจ ดูแล แก้ไขปัญหา
 และติดตาม นักเรียนในที่ปรึกษาของตนเอง ให้นักเรียนผู้นั้นเป็นนักเรียนและเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่
 ที่มีคุณภาพ

ครูที่ปรึกษานักเรียนหรือครูประจำชั้น เป็นบุคคลที่โรงเรียนมอบหมายให้ทำหน้าที่
 เป็นผู้แนะแนวและการให้คำปรึกษาแนะนำนักเรียน ทั้งด้านการเรียน การแก้ปัญหาและส่งเสริม
 สนับสนุนให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข ติดตามดูแลนักเรียนทั้งวันและทุกเวลา งานของครู
 ที่ปรึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน ถ้าครูที่ปรึกษาปฏิบัติตน
 เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนมีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบใช้เทคนิควิธีการให้คำปรึกษา
 ที่มีประสิทธิภาพแล้ว ความสำเร็จย่อมเกิดขึ้นแก่นักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงาน
 คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547, หน้า 35)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 36) ได้กำหนดคุณสมบัติ
 ของครูที่ปรึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้

1. คุณสมบัติด้านบุคลิกภาพ มีสุขภาพร่างกาย สุขภาพจิตดี ร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส
 แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับอาชีพครูและกาลเทศะ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีความสุขุม
 รอบคอบ อ่อนโยน และเข้มแข็ง มีความสง่างาม กริยามารยาทเรียบร้อย มีความมั่นใจในตนเอง
 และให้เกียรติผู้อื่น
2. คุณสมบัติด้านมนุษยสัมพันธ์ มีความสามารถถ่ายทอดความรู้สึกให้นักเรียนเข้าใจได้
 ใจกว้าง และยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน สังเกต รับรู้ และเข้าใจปัญหาต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว

มองนักเรียนในแง่ดี เรียนรู้และพยายามเข้าใจสิ่งที่นักเรียนสื่อสารออกมาอย่างเป็นกลาง เป็นผู้มีเหตุผลควบคุมอารมณ์ตนเองได้ดี และสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยความสุ่มรอบคอบ ใช้คำพูดสุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะทักทายกับนักเรียนด้วยมิตรไมตรี

3. คุณสมบัติด้านคุณธรรมและความประพฤติ มีความเสียสละ รับผิดชอบ และกระตือรือร้นต่อการปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษา มีเมตตากรุณาต่อศิษย์ มีความยุติธรรม และให้ความช่วยเหลือนักเรียน ทุกคนอย่างเสมอภาคแล้วเท่าเทียมกัน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน เอาใจใส่ ติดตามดูแลนักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียน มีความเห็นอกเห็นใจ ให้โอกาส และไม่ซ้ำเติมนักเรียนที่ทำผิด

4. คุณสมบัติด้านความรู้ความสามารถ มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและสิทธิ มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการของนักเรียนและหลักให้คำปรึกษา มีความรู้เกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติและข้อบังคับของโรงเรียน มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน มีความรู้กว้างขวาง เหตุการณ์ปัจจุบันทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง มีข้อมูลสำหรับการศึกษาต่อ อาชีพที่ทันสมัย มีความสามารถใช้จิตวิทยาและศิลปะในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน มีความสามารถจัดกิจกรรม เพื่อการป้องกันและแก้ปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน

5. คุณสมบัติด้านจรรยาบรรณ คำนึงถึง สวัสดิภาพของนักเรียนไม่กระทำการใด ที่ก่อให้เกิดผลเสียต่อนักเรียนอย่างไม่เป็นธรรม รักษาความลับเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักเรียน รับฟังเรื่องที่นักเรียนนำมาปรึกษาอย่างจริงจังและเต็มใจ ให้ความช่วยเหลือนักเรียนอย่างสุดความสามารถคำปรึกษาอย่างเป็นกลาง ไม่วิจารณ์ทับบถม หรือพูดจาอันเป็นการก่อให้เกิด ความเสื่อมเสียแก่บุคคลและสถาบัน ในการให้คำปรึกษา ไม่ควรริบแก้ไข้ปัญหาให้นักเรียนเอง หากแต่ควรใช้เทคนิคการให้คำปรึกษาต่าง ๆ เพื่อให้ นักเรียนมีข้อมูลตัดสินใจด้วยตนเอง ฟังอุทิศ เวลาให้แก่งานครูที่ปรึกษา ซึ่งอาจจะใช้เวลานอกราชการ เพื่อพบปะพูดคุยกับนักเรียน

สรุปบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา ครูที่ปรึกษานักเรียนหรือครูประจำชั้น เป็นบุคคลที่โรงเรียนมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นผู้แนะแนวและการให้คำปรึกษาแนะนำนักเรียน ทั้งด้านการเรียน การแก้ปัญหาและส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข ติดตามดูแลนักเรียน ทั้งวันและทุกเวลา

หลักการและแนวคิดของครูที่ปรึกษา

สถาบันการศึกษาหลายแห่ง ได้จัดให้มีการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนขึ้นอย่างเป็นทางการ แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เพราะสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่มีครูทางวิชาการ แต่งานที่ปรึกษาจะต้องอาศัยหลักทางจิตวิทยา จึงไม่สามารถทำให้การให้คำปรึกษา

เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ครูที่ปรึกษาจึงควรที่จะต้องสนใจให้ความอบอุ่นและเป็นกันเองกับนักเรียน นอกจากนี้จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้รอบด้าน ทั้งในเรื่องการเรียนต่อและเรื่องสังคมทั่วไป ครูที่ปรึกษายังต้องทำหน้าที่สอน และหาข้อมูลของนักเรียนของตนเอง เข้าใจในข้อเท็จจริงในความเป็นอยู่ของนักเรียน ทั้งด้านการเงิน สุขภาพ นิสัย ความเป็นอยู่รวมถึงทัศนคติ และต้องนำพานักเรียนของตนเองเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง

ความหมายของครูที่ปรึกษา ได้มีนักวิชาการให้คำนิยามของครูที่ปรึกษาไว้ดังนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย (2552, หน้า 5) ให้ความหมายของอาจารย์ที่ปรึกษา คือ บุคคลที่สถาบันแต่งตั้งขึ้นเพื่อให้การช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านกิจกรรม ด้านวิชาการ ด้านการปรับตัวเข้ากับสังคม การวางแผนและเตรียมศึกษาต่อ

วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ (2552, หน้า 5) ให้ความหมายของอาจารย์ที่ปรึกษา คือ อาจารย์ที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ทำหน้าที่ที่ปรึกษา ดูแล และรับผิดชอบนักศึกษาที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้การช่วยเหลือและสนับสนุนให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการศึกษา

จากความหมายของครูที่ปรึกษาที่นักวิชาการกล่าวไว้สรุปได้ว่า ครูที่ปรึกษา คือ บุคคลที่ได้รับคำสั่งมอบหมายจากผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อยกยให้ความช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดนักเรียน นักศึกษาและคอยให้ความช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษา สนับสนุนให้นักเรียน นักศึกษาประสบความสำเร็จ

คุณลักษณะของครูที่ปรึกษา

คุณลักษณะของครูที่ปรึกษานั้นมีหลายด้านมากมาย แต่ที่สำคัญมาก ๆ คือ ครูที่ปรึกษาควรมีความรู้ความเข้าใจด้านวิชาการ เนื่องจากด้านวิชานั้นเป็นเรื่องที่สำคัญโดยตรงกับเนื้อหาและหลักสูตรที่นักเรียนเรียนและต้องการที่จะเรียนในอนาคตรวมไปถึงการติดตามแก้ไขปัญหาเมื่อนักเรียนมีปัญหาอีกด้วย ด้านมนุษยสัมพันธ์ ครูที่ปรึกษาควรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียนในที่ปรึกษาของตนเพราะนั่นจะทำให้ให้นักเรียนนั้นกล้าที่จะเปิดใจถึงความคิดและทัศนคติต่าง ๆ และด้านการบริการให้คำปรึกษา ครูที่ปรึกษาควรเข้าใจบริบทของการให้คำปรึกษาว่าควรเก็บข้อมูลแบบใด ควรให้คำปรึกษาและแนะนำอย่างไรให้นักเรียนผ่านทั้งจุดที่ทั้งดีและไม่ดีได้

สุจิตรา ชื่นอาภรณ์ (2546, หน้า 29-30) แห่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตรให้แนวคิดในบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา ดังนี้

1. หน้าที่เกี่ยวกับสุขภาพและพลานามัยของนักเรียน
2. หน้าที่เกี่ยวกับการเรียนของนักเรียน
3. หน้าที่รับผิดชอบในการอบรมให้นักเรียนเป็นพลเมืองที่ดี

4. หน้าที่รับผิดชอบในการปรึกษาหารือ

5. หน้าที่รับผิดชอบการดูแลรักษาสภาพห้องเรียนให้มีสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่
สมลักษณ์ พรหมฉัตร และฉันทนา จันทร์บรรจง (2545, หน้า 39) ได้สรุปผลการวิจัย

บทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา พบว่า มีองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ

1. บทบาทหน้าที่ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ ประกอบด้วยภาระงานดังนี้
 - 1.1 เกี่ยวกับหลักสูตรและการเลือกวิชาเรียน
 - 1.2 เกี่ยวกับวิธีการเรียนและการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง
 - 1.3 เกี่ยวกับการปรับปรุงพฤติกรรมการเรียนรู้
 - 1.4 เกี่ยวกับการเลือกแนวทางการศึกษาต่อ
 - 1.5 เกี่ยวกับการเลือกแนวทางการประกอบอาชีพ
 - 1.6 เกี่ยวกับการใช้ความรู้ความสามารถและความถนัดในการพัฒนาตนเอง
 - 1.7 เกี่ยวกับปัญหาส่วนตัวของนักเรียน
 - 1.8 เกี่ยวกับระเบียบ ปฏิบัติของโรงเรียน
 - 1.9 เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ในการขอรับบริการต่าง ๆ ของโรงเรียน
 - 1.10 เกี่ยวกับการเตรียมตัวสอบ
 - 1.12 เกี่ยวกับการลดความเครียดในเวลาเรียน
 - 1.13 เกี่ยวกับการคบเพื่อน
 - 1.14 เกี่ยวกับการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน
2. บทบาทหน้าที่ด้านการพัฒนานักเรียน ประกอบด้วยภาระงานดังนี้
 - 2.1 การอบรมสั่งสอนนักเรียนเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตน
 - 2.2 เกี่ยวกับการเป็นผู้มีมารยาทที่ดีงาม
 - 2.3 เกี่ยวกับการเป็นผู้ยอมรับสภาพของตน การสร้างความเชื่อมั่นและความภูมิใจในตนเอง
 - 2.4 สั่งสอนกรณี พบว่ามีการฝ่าฝืนระเบียบวินัยของโรงเรียน
 - 2.5 สั่งสอนให้รู้จักการคิดและการตัดสินใจอย่างสร้างสรรค์
 - 2.6 ให้นักเรียนรู้จักปกครองตนเอง
 - 2.7 จัดกิจกรรม โครงการ ต่าง ๆ ในการพัฒนานักเรียน
3. บทบาทด้านสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน ประกอบด้วยภาระงานดังต่อไปนี้
 - 3.1 ศึกษาและทำความเข้าใจกลุ่มนักเรียนในการดูแลรายบุคคล
 - 3.2 มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของนักเรียนเพื่อสร้างความอบอุ่นและเป็นกันเอง

- 3.3 ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ และสภาพแวดล้อมของสังคม
- 3.4 เฝ้าระวังพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน
- 3.5 ให้ขวัญกำลังใจและกระตุ้นให้นักเรียนกล้าแก้ปัญหา
- 3.6 รับฟังเรื่องราวและปัญหาของนักเรียนด้วยท่าทีใส่ใจ
- 3.7 จัดกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมความใจอันดีระหว่างครูที่ปรึกษากับนักเรียน
- 3.8 สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้เอื้อให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข
4. บทบาทด้านการช่วยเหลือและประสานงาน ประกอบด้วยภาระงานดังนี้
 - 4.1 ช่วยเหลือและประสานงานให้โรงเรียนจัดบริการต่าง ๆ ได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน
 - 4.2 ช่วยเหลือและประสานงานกับครูอาจารย์คนอื่น ๆ ในการแก้ไขปัญหาในการพัฒนานักเรียน
 - 4.3 ช่วยเหลือร่วมมือและประสานงานกับผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหา
 - 4.4 ช่วยเหลือและประสานงานกับทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกเพื่อช่วยแก้ปัญหา นักเรียน
5. คุณสมบัติของครูที่ปรึกษานักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 5.1 คุณสมบัติด้านบุคลิกภาพ มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ร่าเริง ยิ้มแย้ม แจ่มใส แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับอาชีพครูและกาลเทศะ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีความสุขุม รอบคอบ อ่อนโยน และเข้มแข็ง
 - 5.2 คุณสมบัติด้านมนุษยสัมพันธ์ มีความสามารถถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียนเข้าใจได้ ใจกว้างและยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน ตั้งใจ เข้าใจ และรับรู้ปัญหาต่าง ๆ ได้รวดเร็ว มองนักเรียนในแง่ดี เรียนรู้และเข้าใจสิ่งที่นักเรียนสื่อสารออกมาด้วยใจเป็นกลาง
 - 5.3 คุณสมบัติด้านคุณธรรมและความประพฤติ มีความเสียสละ รับผิดชอบ กระตือรือร้นต่อการปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษา มีความเมตตากรุณาต่อศิษย์ มีความยุติธรรมและให้ความช่วยเหลือนักเรียนทุกคนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน
 - 5.4 คุณสมบัติด้านความรู้และความสามารถ มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและสิทธิเด็ก มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการของนักเรียนและหลักการให้คำปรึกษามีความรู้เกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติและข้อบังคับของ โรงเรียน มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอน มีความรู้กว้างขวางในเหตุการณ์ปัจจุบันทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมือง

5.5 คุณสมบัติด้านจรรยาบรรณ คำนึงถึง สวัสดิภาพของนักเรียน ไม่กระทำการใดใดที่จะก่อให้เกิดผลเสียนักเรียนอย่างไม่เป็นธรรม รักษาความลับเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของนักเรียน และเรื่องที่นักเรียนนำมาปรึกษา จริงใจและเต็มใจช่วยเหลือนักเรียนอย่างเต็มความสามารถ

สมควร ทองฮ้ำ (2545) ศึกษาคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้น ปวช. ใน โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก พบว่า คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่พึงประสงค์ตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านการบริการ มีคุณลักษณะตามความต้องการของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ที่ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีความสุขในการเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1. คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของนักเรียน โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านบริการมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้น ปวช. ของโรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน

3. คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของนักเรียน โรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก ระหว่างนักเรียนผลการเรียน 0-2.00 กับนักเรียนผลการเรียน 2.01 ขึ้นไป พบว่า แตกต่างกันทั้ง 3 ด้าน คือด้าน วิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านการบริการ

4. คุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษาที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของนักเรียน โรงเรียนเทคโนโลยีตะวันออก ระหว่างชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 พบว่า แตกต่างกันทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านบริการ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านบริการ

แนวคิดเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง ระบบที่ครูสามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนี้ จะมีขั้นตอนที่ชัดเจนและสามารถปฏิบัติจริงได้ โดยเป็นการทำงานร่วมกันของบุคลากรหลาย ๆ ฝ่ายทั้งในและนอกโรงเรียนเพื่อร่วมกันให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนได้ โดยมีนักวิชาการได้ให้ไว้ดังนี้

วีระชัย รอดหลง (2549, หน้า 10) ได้สรุปความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็น

ระบบ มีขั้นตอนที่ชัดเจน ที่สามารถปฏิบัติได้ โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน แผนจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ผู้เรียน การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายใน สถานศึกษาและนอกสถานศึกษา มีวิธีการการทำงานและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน มีคุณภาพ และสามารถตรวจสอบได้ ส่งผลให้ผู้เรียนรู้จักตนเองสามารถพัฒนาตนเองทั้งด้านพฤติกรรมและ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแก้ปัญหา พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 ก, หน้า 1) ได้ให้ความหมายของ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า หมายถึง การส่งเสริม พัฒนาป้องกันและการช่วยเหลือการแก้ไขปัญหา โดยการ โดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะในการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤตต่างๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 ก, หน้า 3) กล่าวว่า ระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอนชัดเจน โดยมีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน คุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ มีครูที่ ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอก สถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ตลอดจนครูทุกคนที่มี ส่วนร่วมในการดำเนินงาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 ข, หน้า 4) ได้กำหนดความหมาย ของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้ 1) การดูแลช่วยเหลือ นักเรียนคือการ ส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางด้านจิตใจที่แข็งแรง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะใน การดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤตต่างๆ 2) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนที่ชัดเจนและสอดคล้องกับการบริหารทั้งระบบ ของสถานศึกษา โดยอาศัยศักยภาพและความสัมพันธ์ของนักเรียนที่มีต่อครู รวมทั้งการประสาน ความสัมพันธ์ของ ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการป้องกัน แก้ไขปัญหาและ พัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 ข, หน้า 14) ได้ให้ความหมายว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนหมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอน ชัดเจน พร้อมทั้งมีวิธีการและเครื่องมือที่เป็นมาตรฐาน คุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ ตรวจสอบได้ โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการปฏิบัติงาน โดยการอำนวยความสะดวก จากคณะผู้บริหารและร่วมรับผิดชอบดำเนินงานโดยบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอก

สถานศึกษา อันได้แก่ ครูและบุคลากรทุกคน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง บุคคลที่ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ สวัสดิการ ความปลอดภัย การส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชน หน่วยงานหรือองค์กรภาครัฐ เอกชน ชุมชน เป็นต้น

สรุปได้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนที่ชัดเจนที่สามารถปฏิบัติได้ สอดคล้องกับหลักการบริหารทั้งระบบทั้งในและนอกสถานศึกษา พร้อมทั้งมีวิธีการและเครื่องมือที่เป็นมาตรฐาน มีคุณภาพ มีหลักการงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน วางแผนจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน การมีส่วนร่วมของชุมชนและบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อให้ นักเรียนพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพทั้งด้านพฤติกรรมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความสำคัญและความจำเป็นของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นมีความสำคัญ และจำเป็นอย่างมากกับการศึกษาไทยในปัจจุบัน เนื่องจาก โลกปัจจุบันนั้นเรียกว่ายุคโลกาภิวัตน์ กล่าวคือ โลกนั้นหมุนผ่านไปเร็วมาก ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปอย่างชัดเจน โดยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น จะเข้ามาทำให้ครูและนักเรียนมีความเข้าใจกันมากขึ้น ทำให้ครูดูแล และแก้ไขปัญหาแก่นักเรียนได้ชัดเจนและเป็นระบบมากขึ้น

สุวิมล คุรุศิลปทานนท์ (2549, หน้า 12) ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า การจัดการศึกษาในทุกยุคทุกสมัย ล้วนมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือการพัฒนา นักเรียน ให้มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ความรู้ สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม และการดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขในสังคมซึ่งสอดคล้องกับปัจจุบันที่มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เกิดขึ้น นั่นคือ ให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขด้วยความร่วมมือของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็น โรงเรียน ชุมชน สังคม และโดยเฉพาะครอบครัว ของนักเรียนเอง แต่ด้วยสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ซึ่งมีผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของผู้คน ให้มีความซับซ้อนมากขึ้น หลายครอบครัวมีเวลาดูแลใกล้ชิดไม่มากนัก ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์จึงทำให้เกิดปัญหาทั้งกับตนเองและสังคมได้ง่าย ดังนั้น ความจำเป็นในการสร้างระบบภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็ง การมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน จึงเป็นสิ่งสำคัญ โดยดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดระบบการเรียนการสอน

สรุป การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีที่มีความสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้นนอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและ

ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ที่เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีต่าง ๆ ปัญหาครอบครัว ซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด มีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมหรืออื่น ๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิต และสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ภาพความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนานักเรียนให้เติบโตตามความมุ่งหวังนั้นจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกคน คณะบุคลากร ครูผู้สอนทุกคนในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อการดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตา ที่มีต่อศิษย์และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโต งดงาม เป็นบุคคลที่มีคุณค่าต่อสังคมต่อไป

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า องค์ประกอบสำคัญที่ควรนำมาศึกษา ได้แก่ เพศ และระดับชั้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

เพศ

เพศ เป็นตัวแปรหนึ่งที่เป็นสาเหตุให้บุคคลมีความคิดเห็นแตกต่างกัน จากการวิจัยที่ผ่านมาของบุคคลต่าง ๆ พบว่ามีตัวแปรที่เกี่ยวข้องหรือมีเหตุผลให้บุคคลมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่ง สมศักดิ์ ดั่งเจริญ (2548) กล่าวว่า โดยธรรมชาติแล้ว เพศหญิงและเพศชายมีลักษณะแตกต่างกันไม่เพียงแต่รูปร่างเท่านั้น นิสัยใจคอ ความคิดเห็น การควบคุมอารมณ์และอื่น ๆ ก็มีส่วนแตกต่างกัน ซึ่ง สมศักดิ์ ตั้งกลชาญ (2543, หน้า 40-41) กล่าวว่า ความแตกต่างในด้านความสามารถในการทำงานระหว่างเพศจะลดน้อยลงก็ตาม แต่ความแตกต่างระหว่างเพศ ยังเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตลักษณะและพฤติกรรม ทั้งนี้เพราะตั้งแต่เกิด เพศหญิงและเพศชายต่างมีสังคมที่แตกต่างกัน เช่น การแต่งกาย ของเล่น การละเล่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ลักษณะพฤติกรรมในการอบรมสั่งสอน ซึ่งมีผลไปถึงบทบาทของสังคม รวมถึงข้อสรุปที่ว่า เพศชายเป็นเพศที่มีลักษณะของความเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง อดทน ว่องไว ส่วนเพศหญิงจะมีความอ่อนโยน นุ่มนวล ละเอียดยิ้มและรอบคอบกว่า เพศชาย

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า เพศเป็นตัวแปรที่ทำให้คุณลักษณะครูที่ปรึกษาที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของนักเรียนแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากธรรมชาติของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงวัยรุ่นมีความสนใจที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากธรรมชาติของทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในวัยรุ่นมีความสนใจที่ต่างกัน คือ ในเพศหญิงที่กำลังเจริญเติบโต มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างรวดเร็ว ทำให้นักเรียนหญิงจะมีความวิตกกังวลมากกว่า ต้องการครูที่ปรึกษาที่สามารถ

ให้คำปรึกษาได้ทุกเรื่องนอกเหนือจากเรื่องเรียน ต่างจากเพศชายซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ซ้ำกว่า (พรพิมล เจียมนาครินทร์, 2540, หน้า 42) จึงยังไม่วิตกกังวลเกี่ยวกับร่างกายของตนเอง มากนัก จึงมีความต้องการครูที่ปรึกษาในเรื่องเรียนมากกว่าเรื่องอื่น จึงเป็นสาเหตุให้ ตัวแปรเพศ มีความต้องการครูที่ปรึกษาที่แตกต่างกัน (ณัฐพล พุกยาสว, 2550, หน้า 33)

ระดับชั้นเรียน

ระดับชั้นเรียน เป็นตัวแปรที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีความคิดเห็นแตกต่างกัน นอกจากระดับการศึกษาจะแตกต่างกันแล้ว นักเรียนที่ศึกษาในระดับชั้นที่สูงกว่า ยังมีอายุ และวุฒิภาวะที่มากกว่าซึ่งมีผลมาจากการที่ได้ศึกษามาก่อนและอยู่นานกว่า จึงทำให้ มีความรู้สึกรู้สึกคิด และการแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สมควร ทองฮ้า (2545, หน้า 58) ได้ศึกษาลักษณะของครูที่ปรึกษาที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็น ของนักเรียน โรงเรียนเทคโนโลยีตะวันออก พบว่า ระดับชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 และปีที่ 3 ไม่แตกต่างกัน ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบริการ

โครงการที่เรียน

โครงการที่เรียน หมายถึง โครงการที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม เลือกเรียน คือ โครงการความเป็นเลิศทางวิชาการวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โครงการ MEP โครงการปกติ ซึ่งมีอิทธิพลที่ความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาที่แตกต่างกัน เนื่องจาก นักเรียนแต่ละ โครงการมีความชอบ ความถนัด และความเชื่อที่แตกต่างกัน

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ระดับชั้นปี และโครงการที่เรียน เป็นตัวแปรที่จะทำให้คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนแตกต่างกัน ตัวแปรระดับชั้นจึงเป็นตัวแปร ที่น่าสนใจและนำมาศึกษาในครั้งนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สุจิตตรา ชื่นอารมณ์ (2546, หน้า 88-92) ได้ศึกษาบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ในการทำหน้าที่แนะแนวตามทัศนะของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และทัศนะ ของอาจารย์ที่ปรึกษาโรงเรียนพาณิชย์การราชดำเนินธนบุรี ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษา นักเรียน มีทัศนะต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำหน้าที่แนะแนวตามที่ปฏิบัติจริงในภาพรวมอยู่ใน ระดับมากเมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า บริการสำรวจข้อมูลเป็นรายบุคคล บริการสารสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคลและบริการติดตามผลอยู่ในระดับมาก อาจารย์ที่ปรึกษา

มีทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำหน้าที่แนะแนวตามที่ปฏิบัติจริงและตามที่คาดหวังในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่าบริการสำรวจข้อมูลเป็นรายบุคคล บริการสารสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคลและบริการติดตามผลอยู่ในระดับมาก

กัญญานันท์ หินแก้ว (2558) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียนและคุณลักษณะของครูที่ปรึกษาที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของนักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดใหม่กรงทองในพระราชูปถัมภ์ โดยได้แบ่งตัวแปรเป็น 3 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านบริการ พบว่า คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียนมัธยมวัดใหม่กรงทองในพระราชูปถัมภ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับตามคุณลักษณะของครูที่ปรึกษาคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านวิชาการมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือการให้บริการและด้านมนุษยสัมพันธ์มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด เปรียบเทียบคุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดใหม่กรงทองในพระราชูปถัมภ์ จำแนกตามเพศและระดับชั้นปี พบว่า คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียน จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดใหม่กรงทองในพระราชูปถัมภ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ด้านมนุษยสัมพันธ์มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านวิชาการและด้านการบริการให้คำปรึกษามีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

จินตนา บุญยากุล (2543, หน้า 145-146) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต โดยได้แบ่งตัวแปรเป็น 3 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านบริการ พบว่า คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของนักศึกษาคณะวิชาช่างกลสูงกกว่านักศึกษาในวิชาช่างยนต์ คณะวิชาช่างไฟฟ้าและคณะวิชาช่างก่อสร้างตามลำดับ

ประดิษฐ์ สวัสดิ์ (2543, หน้า 87-88) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญจังหวัดกระบี่ ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดเห็นของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการและด้านแนะแนวอยู่ในระดับมาก 2) โรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา

โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ 3) นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในด้านวิชาการและด้านแนะแนวมีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมลักษณ์ พรหมมีเนตร และฉันทนา จันทร์บรรจง (2545, หน้า 42) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษานักเรียนและสร้างรูปแบบการบริหารงานที่ปรึกษานักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สภาพการบริหารงานที่ปรึกษานักเรียนและปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการปฏิบัติงานด้านการเตรียมครูที่ปรึกษานักเรียนมีการปฏิบัติระดับน้อย งานของครูที่ปรึกษาขาดการดูแลเอาใจใส่จากหน่วยงานเหนือกว่าระดับโรงเรียนทำให้ขาดการพัฒนาครูที่ปรึกษามีภาระงานสอนและงานพิเศษมาก ไม่มีเวลาปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษา จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนมีมากเกินไปทำให้ดูแลไม่ทั่วถึง กลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะว่า จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนควรมีไม่เกิน 30 คน ควรจัดอบรมครูที่ปรึกษาให้มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และเทคนิคการให้คำปรึกษา และกระทรวงศึกษาธิการควรให้ความสนใจปรับปรุงระบบการบริหารงานที่ปรึกษานักเรียนให้มีความเข้มแข็งต่อการพัฒนานักเรียน การกำหนดคุณสมบัติของครูที่ปรึกษา พบว่า ควรประกอบด้วยคุณลักษณะ 5 ด้าน ได้แก่ บุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรม ด้านความประพฤติ ด้านความรู้ความสามารถ และด้านจรรยาบรรณ การกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา พบว่า ควรประกอบด้วย ภาระงาน 4 ด้าน ได้แก่ การแนะนำให้คำปรึกษา การพัฒนานักเรียน การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียน และการช่วยเหลือประสานงาน การสร้างรูปแบบการบริหารที่ปรึกษานักเรียนนั้น พบว่า ควรประกอบด้วย กระบวนการทำงาน 5 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผนการบริหารงาน การจัดองค์กรการบริหารงาน การจัดครูที่ปรึกษานักเรียน การอำนวยการบริหารงาน และการควบคุมคุณภาพการบริหารงาน

งานวิจัยต่างประเทศ

โคสลอฟฟ์ (Kozloss, 1985, pp. 69-75) ได้ศึกษาการให้ความช่วยเหลือให้คำปรึกษาทางวิชาการว่า ควรใช้ทรัพยากรทางการให้คำปรึกษาอย่างไร จึงจะทำให้เกิดประสิทธิภาพและก่อประโยชน์ให้มากที่สุดแก่นักเรียน ซึ่งการวิเคราะห์ได้ชี้ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง และถามนักเรียนว่าต้องการอะไรจากการให้บริการด้านการปรึกษา พวกเขาชอบระบบการช่วยเหลือนักเรียนแบบใด แล้วประเมินความต้องการพร้อมทั้งศึกษาความคิดเห็นเรื่องกระบวนการให้คำปรึกษาจากนักเรียน ณ มหาวิทยาลัยนอร์ทเทริน โคลโรลาโด ในปี ค.ศ.1982 ทั้ง 4 ชั้นปี โดยการแจกแจงแบบสอบถามแก่นักเรียน เพียงพอในการให้คำปรึกษาแต่เรื่องความเหมาะสม ทักษะการให้ข้อมูลและคุณสมบัติ

ทั้งหลายของอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่ในระดับไม่ดี แสดงว่าปัจจัยที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อการให้คำปรึกษาแก่ทุกคน

ฟริงค์ (Frink, 1984, p. 397) ได้ศึกษาทัศนคติของนักศึกษาในเรื่อง ประสิทธิภาพของระบบการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาระดับปริญญาตรีแบบศูนย์กลางในระดับอุดมศึกษาในปี พ.ศ. 2526 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีผลต่อประสิทธิภาพของหน้าที่พื้นฐาน 5 ประการของอาจารย์ที่ปรึกษา อันได้แก่ การเตรียมข้อมูลที่เที่ยงตรงแก่นักศึกษา การจัดวางแผนระยะสั้น การช่วยนักศึกษาให้เข้าเป้าประสงค์ของสถาบัน การช่วยเหลือพัฒนา นักศึกษา และการวางแผนระยะยาว ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มที่อายุ 40-49 ปี และมีอายุมากกว่านั้น และนักศึกษาหญิงในกลุ่มอายุ 20-39 ปี มีการติดต่อกับอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดีที่สุด และประชากรทั้ง 4 กลุ่ม พึงพอใจต่อระบบการให้คำปรึกษาแบบศูนย์กลางในระดับอุดมศึกษาเช่นกัน

โลแมน (Lowman, 1996) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่องคุณลักษณะของครูต้นแบบเป็นการวิจัยแบบพรรณนาเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับลักษณะนิสัยของครูที่ปรึกษาที่มีประสิทธิภาพ จากการวิจัยพบว่า ครูต้นแบบนั้นจะต้องเป็นครูที่ดีในความทรงจำของเด็ก จะต้องเป็นคนชอบศึกษาและช่างสังเกตบันทึกข้อมูล จะต้องเป็นผู้ที่เคยได้รับการเสนอชื่อ ได้รับรางวัลทางการสอน มีความรู้เรื่องการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และเป็นครูที่ไม่ฟุ่มเฟือย ปัจจัยร่วมคือ สามารถเสนอผลงานให้ปรากฏได้อย่างชัดเจนเป็นระบบและมีแนวคิดที่น่าสนใจ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เชื่อถือได้ เคารพและเอาใจใส่ในการช่วยเหลือนักเรียน

โทมัสและมอนต์โกเมอรี (Thomas and Montgomery, 1998) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการเป็นครูที่ดี: ผลสะท้อนจากการปฏิบัติงานของครูในทัศนะของนักเรียน เขาได้ทำการวิจัยโดยใช้วิธีการสังเกตเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูในการจัดการเรียนการสอน และสัมภาษณ์ความคิดเห็นของเด็กเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่ดีควรมีอะไรบ้าง จากการสัมภาษณ์เด็กมีข้อสรุปว่า ครูจะเป็นครูดีได้ต้องมีคุณลักษณะ 4 ประการคือ 1) มีความสุภาพอ่อนโยน 2) ต้องสนใจและเอาใจใส่ดูแลเด็ก 3) ต้องมีความเข้าใจเด็ก 4) ต้องมีอารมณ์สนุกสนานและรักเด็ก

สรุปได้ว่า ครูต้นแบบนั้นจะต้องเป็นครูที่ดีในความทรงจำของเด็ก จะต้องเป็นคนชอบศึกษาและช่างสังเกตบันทึกข้อมูล จะต้องเป็นผู้ที่เคยได้รับการเสนอชื่อ ได้รับรางวัลทางการสอน มีความรู้เรื่องการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และเป็นครูที่ไม่ฟุ่มเฟือย ปัจจัยร่วมคือ สามารถเสนอผลงานให้ปรากฏได้อย่างชัดเจนเป็นระบบและมีแนวคิดที่น่าสนใจ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เชื่อถือได้ เคารพและเอาใจใส่ในการช่วยเหลือนักเรียน ครูจะเป็นครูดีได้ต้องมีคุณลักษณะ 4 ประการคือ 1) มีความสุภาพอ่อนโยน 2) ต้องสนใจและเอาใจใส่ดูแลเด็ก 3) ต้องมีความเข้าใจเด็ก 4) ต้องมีอารมณ์สนุกสนานและรักเด็ก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลายของโรงเรียนบางบ่อวิทยาคม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมตอนปลายทั้ง 3 ระดับ คือมัธยมศึกษาปีที่ 4 มัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม ปีการศึกษา 2559 จำนวน 900 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั้ง 3 ระดับ คือมัธยมศึกษาปีที่ 4 มัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม ปีการศึกษา 2559 จำนวน 270 คน ตามตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ เกรจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยแบ่งชั้นตามเพศ ระดับชั้น และโครงการที่เรียน แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นมัธยมตอนปลายทั้ง 3 ระดับ
โรงเรียนบางป่อวิทยาคม

ระดับ	ประชากร		รวม	ระดับ	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
	ชาย	หญิง			ชาย	หญิง	
ม.4	113	199	312	ม.4	40	53	93
ม.5	131	168	299	ม.5	39	51	90
ม.6	130	159	289	ม.6	40	46	86
รวม	374	526	900	รวม	119	150	269

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยยึดหลักตามแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้ยึดเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ ระดับชั้น และ โครงการที่เรียน จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางป่อวิทยาคม จำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ จำนวน 10 ข้อ ด้านมนุษยสัมพันธ์ จำนวน 10 ข้อ และด้านบริการ จำนวน 10 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแนวคิดลิเคอร์ท์ (Best & Kahn, 1993, pp. 244-247) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนในระดับมาก

3 หมายถึง คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนในระดับปานกลาง

2 หมายถึง คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนในระดับน้อย

1 หมายถึง คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยจากแบบสอบถามตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2556, หน้า 21-24)

ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.51-5.00	มีคุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามที่เสนอของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามที่เสนอของนักเรียนอยู่ในระดับมาก
2.51-3.50	คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามที่เสนอของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามที่เสนอของนักเรียนอยู่ในระดับน้อย
1.01-1.50	คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามที่เสนอของนักเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

โดยคิดคะแนนของแบบสอบถาม คิดจากค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถาม โดยแยกคิดคะแนนเป็น 3 ด้าน คือด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบริการให้คำปรึกษา แล้วนำมาเปรียบเทียบกัน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยมีลำดับการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำวิจัยเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม
2. กำหนดขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้ โดยแบ่งคุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามที่เสนอของนักเรียน 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบริการ
3. รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัย รวมทั้งศึกษาคุณลักษณะของครูที่ปรึกษาของนักเรียนที่มีผู้ศึกษาวิจัยไว้แล้วนำมาบูรณาการสร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 3 ด้าน

การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แยกออกเป็น การหาความเที่ยงตรง การทดสอบค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่น ดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นดำเนินการ ดังนี้
2. เสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นต่อประธานและคณะกรรมการควบคุมการทำวิจัยตรวจแก้ไขเพื่อความถูกต้อง

2.1 นำเสนอแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา ตรวจสอบความเที่ยงตรงและความถูกต้องเชิงเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

2.1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2.1.2 ดร.สมุทรา ชำนาญ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2.1.3 ดร.วิไลลักษณ์ พูลมา ผู้อำนวยการโรงเรียนบางบ่อวิทยาคม

2.2 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว นำเสนอต่อประธานและคณะกรรมการควบคุมนิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงเป็นครั้งสุดท้าย

3. การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และความเชื่อมั่น (Reliability) การหาค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยได้ค่าความเชื่อมั่น .92

3.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try - out) กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนบางบ่อวิทยาคมจำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างคะแนนรายข้อ นำแบบสอบถามที่มีข้อคำถามมีค่าอำนาจจำแนก หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpla Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202 - 204) โดยวิธีโปรแกรมสำเร็จรูป โดยได้เท่ากับ .92

3.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว เสนอกรรมการที่ปรึกษา ก่อนนำไปเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากภาควิชาการบริหาร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบางบ่อวิทยาคม เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ผลการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมาเป็นฉบับสมบูรณ์ จำนวน 269 ฉบับ โดยคิดเป็นร้อยละ 100
3. นำข้อมูลไปวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง และแปลผลโดยการบรรยายตามลำดับต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย และสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้คือ ความถี่และร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์ข้อมูล
3. การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จำแนกตามเพศ ใช้การทดสอบค่าที (t -test)
4. การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จำแนกตามระดับชั้น และ โครงการที่เรียน ใช้การวิเคราะห์ ค่าแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีการของ เชฟเฟ้ (Sheffe' test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันในการเสนอผลการวิเคราะห์และแปลความหมาย ผู้วิจัย จึงได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
F	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงเอฟ (F -distribution)
t	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงที (t -distribution)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นในการยอมรับนัยสำคัญ (Probability)
MS	แทน	ค่าความแปรปรวน (Mean square)
SS	แทน	ค่าผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนแต่ละตัวยกกำลังสอง (Sum of squares)
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความอิสระ (Degree of freedom)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ เกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่เรียน และ โครงการที่เรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางป่อวิทยาكم จังหวัดสมุทรปราการ เกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลจำแนกเป็นเพศ ระดับชั้น และ โครงการที่เรียน ดังปรากฏผลในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	n = 269	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	119	44.20
หญิง	150	55.80
รวม	269	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศชายมีจำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 44.20 และผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศหญิงมีจำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 55.80

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นเรียน

ระดับชั้นเรียน	n = 269	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มัธยมศึกษาปีที่ 4	93	34.40
มัธยมศึกษาปีที่ 5	89	33.30
มัธยมศึกษาปีที่ 6	87	32.20
รวม	269	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 34.40 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 32.20

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโครงการที่เรียน

โครงการที่เรียน	<i>n</i> = 269	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โครงการความเป็นเลิศทางวิชาการ วิทยุ-คณิต	66	24.80
โครงการ MEP	96	35.60
โครงการปกติ	107	39.60
รวม	269	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังศึกษาอยู่ในโครงการความเป็นเลิศทางวิชาการ วิทยุ-คณิต มีจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 24.80 โครงการ MEP มีจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 35.60 และโครงการปกติ มีจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 39.60

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกเป็นรายด้านและรายชื่อ ดังปรากฏผลในตารางที่ 5-8

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษา	<i>n</i> = 269		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านวิชาการ	4.44	.23	มาก	1
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.36	.20	มาก	2
3. ด้านบริการ	4.14	.24	มาก	3
รวม	4.31	.13	มาก	

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ พบว่าค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษา ตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางป่อวิทยาكم จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียง ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไป น้อย ดังนี้ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบริการ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู ที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางป่อวิทยาكم จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านวิชาการ โดยรวมและรายข้อ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษา ด้านวิชาการ	n = 269		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD		
1. มีความเข้าใจในเรื่องระเบียบและวิธีการให้คำปรึกษา อย่างดี	4.51	.62	มากที่สุด	1
2. เอาใจใส่ ดูแล ติดตามการเรียนของนักเรียน อย่างใกล้ชิด	4.41	.63	มาก	6
3. สามารถแนะนำโครงสร้างหลักสูตรตลอดจนวิธีการ ปฏิบัติตนของนักเรียนระหว่างเรียน	4.41	.68	มาก	9
4. มีเทคนิคในการกระตุ้นนักเรียนให้สนใจเรียน	4.43	.65	มาก	5
5. สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาด้วยตนเอง นอกห้องเรียน	4.41	.66	มาก	7
6. ให้เทคนิคใหม่ ๆ แนะนำนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี	4.37	.71	มาก	10
7. ติดตามช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับกิจกรรม ที่นักเรียนสนใจ	4.44	.66	มาก	4
8. วางแผน ช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การวัด และประเมินผล	4.48	.62	มาก	3
9. สนใจ ตรวจสอบการจบของนักเรียน	4.48	.59	มาก	2
10. มีความรอบรู้ทันสถานการณ์ปัจจุบัน	4.41	.67	มาก	8
รวม	4.44	.22	มาก	

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ พบว่าค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษา ตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านวิชาการ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียง ลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ มีความเข้าใจในเรื่องระเบียบและวิธีการให้คำปรึกษาอย่างดี สนใจ ตรวจสอบการจบของนักเรียน และวางแผน ช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การวัดและ ประเมินผล ลำดับสุดท้ายคือให้เทคนิคใหม่ ๆ แนะนำนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู ที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมและรายข้อ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษา ด้านมนุษยสัมพันธ์	<i>n</i> = 269		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. วางตัวเป็นกันเองกับนักเรียน	4.40	.64	มาก	4
2. คอยช่วยเหลือแนะนำและให้กำลังใจแก่นักเรียน	4.42	.66	มาก	3
3. ให้ความสำคัญกับกิจกรรมโฮมรูม	4.45	.65	มาก	2
4. สนใจ สอบถาม ทัก สูดของนักเรียน	4.39	.65	มาก	5
5. สร้างความสามัคคีให้เกิดในหมู่คณะ	4.47	.57	มาก	1
6. มีวิจรณ์ญาณในการพิจารณาข้อเท็จจริง	4.38	.60	มาก	6
7. ความสม่ำเสมอในการจัดกิจกรรมโฮมรูม	4.26	.74	มาก	9
8. ร่าเริงแจ่มใส เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน	4.30	.75	มาก	8
9. มีความยุติธรรม	4.31	.72	มาก	7
10. ให้อภัยและเปิดโอกาสให้นักเรียนปรับปรุงตน	4.24	.77	มาก	10
รวม	4.36	.20	มาก	

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษา ตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียง ลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สร้างความสามัคคีให้เกิดในหมู่คณะ ให้ความสำคัญกับ

กิจกรรมโฮมรูม และคอยช่วยเหลือแนะนำและให้กำลังใจแก่นักเรียน ลำดับสุดท้ายคือให้อภัยและเปิดโอกาสให้นักเรียนปรับปรุงตน

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านบริการ จำโดยรวมและรายข้อ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษา ด้านบริการ	<i>n</i> = 269		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. มีความรู้ ความสามารถในการให้คำปรึกษานักเรียน	4.27	.73	มาก	4
2. เปิดโอกาสให้นักเรียนปรึกษา หรือ ได้ทุกเวลา ตามความเหมาะสม	4.31	.75	มาก	2
3. สามารถแนะนำต่อการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	4.30	.71	มาก	3
4. สามารถให้คำปรึกษานักเรียนเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง	4.25	.78	มาก	5
5. สนใจติดตามป้องกันยาเสพติดอย่างใกล้ชิด	4.34	.71	มาก	1
6. ให้คำปรึกษานักเรียน แนะนำช่วยเหลือเกี่ยวกับการ การปรับปรุงพฤติกรรม	4.22	.78	มาก	6
7. เป็นผู้ประสานงานที่ดี	4.20	.74	มาก	7
8. สนใจติดตามงานที่นักเรียนได้รับมอบหมาย อย่างใกล้ชิด	3.86	.76	มาก	9
9. ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการใช้เงินในการเรียน ได้อย่างเหมาะสม	3.73	.72	มาก	10
10. ให้คำแนะนำช่วยเหลือปัญหาด้านสุขภาพอนามัย	3.88	.80	มาก	8
รวม	4.14	.24	มาก	

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านบริการ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียง ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สนใจติดตามป้องกันยาเสพติดอย่างใกล้ชิด เปิดโอกาสให้

นักเรียนปรึกษาหารือ ได้ทุกเวลาตามความเหมาะสม และสามารถแนะนำต่อการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ลำดับสุดท้าย คือให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการใช้เงินในการเรียนได้อย่างเหมาะสม

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่เรียน และ โครงการที่เรียน ดังปรากฏผลในตารางที่ 9-14

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครูที่ปรึกษา	สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม							
	ชาย <i>n</i> = 119				หญิง <i>n</i> = 150			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ด้านวิชาการ	4.43	.24	มาก	1	4.44	.22	มาก	1
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.38	.20	มาก	2	4.35	.20	มาก	2
3. ด้านบริการ	4.17	.22	มาก	3	4.10	.25	มาก	3
รวม	4.33	.14	มาก		4.30	.12	มาก	

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ นักเรียนเพศชายมีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบริการ นักเรียนเพศหญิงมีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบริการ

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครูที่ปรึกษา	ชาย		หญิง		<i>t</i>	<i>p</i>
	<i>n</i> = 119		<i>n</i> = 150			
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ด้านวิชาการ	4.43	.24	4.44	.22	-0.33	.74
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.38	.20	4.35	.20	1.06	.29
3. ด้านบริการ	4.17	.22	4.10	.25	2.34*	.02
รวม	4.33	.14	4.30	.12	1.77	.08

* $p < .05$

จากตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านบริการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษา	มัธยมศึกษาปีที่ 4				มัธยมศึกษาปีที่ 5				มัธยมศึกษาปีที่ 6			
	<i>n</i> = 93				<i>n</i> = 90				<i>n</i> = 87			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ด้านวิชาการ	4.45	.23	มาก	1	4.46	.21	มาก	1	4.40	.25	มาก	1
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.36	.20	มาก	2	4.35	.18	มาก	2	4.39	.23	มาก	2
3. ด้านบริการ	4.15	.21	มาก	3	4.15	.27	มาก	3	4.11	.23	มาก	3
รวม	4.32	.13	มาก		4.32	.12	มาก		4.29	.14	มาก	

จากตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษา ตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน

นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบริการ

นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบริการ

นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีทัศนะต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบริการ

ตารางที่ 12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษา ตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครูที่ปรึกษา	แหล่งข้อมูล	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
1. ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.18	.09	1.73	.18
	ภายในกลุ่ม	267	13.88	.05		
	รวม	269	14.06			
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	2	.04	.02	.46	.64
	ภายในกลุ่ม	267	10.68	.04		
	รวม	269	10.72			
3. ด้านบริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.11	.05	.96	.38
	ภายในกลุ่ม	267	15.01	.06		
	รวม	269	15.12			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.04	.02	1.04	.36
	ภายในกลุ่ม	267	4.50	.02		
	รวม	269	4.53			

จากตารางที่ 12 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามระดับชั้นที่เรียนพบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 13 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามโครงการที่เรียน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษา	โครงการความเป็นเลิศทางวิชาการ				โครงการ MEP				โครงการปกติ			
	วิทย์-คณิต											
	<i>n</i> = 67				<i>n</i> = 96				<i>n</i> = 107			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ด้านวิชาการ	4.46	.23	มาก	1	4.43	.22	มาก	1	4.43	.23	มาก	1
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.36	.18	มาก	2	4.35	.21	มาก	2	4.38	.21	มาก	2
3. ด้านบริการ	4.16	.25	มาก	3	4.13	.24	มาก	3	4.12	.22	มาก	3
รวม	4.33	.12	มาก		4.30	.14	มาก		4.31	.13	มาก	

จากตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามโครงการที่เรียน

นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโครงการความเป็นเลิศทางวิชาการ วิทย์-คณิต มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบริการ

นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโครงการ MEP มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบริการ

นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโครงการปกติ มีทัศนคติต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบริการ

ตารางที่ 14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามโครงการที่เรียน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของครูที่ปรึกษา	แหล่งข้อมูล	df	SS	MS	F	P
1. ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.05	.03	.52	.60
	ภายในกลุ่ม	267	14.00	.05		
	รวม	269	14.06			
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	2	.04	.01	.47	.63
	ภายในกลุ่ม	267	10.68	.04		
	รวม	269	10.72			
3. ด้านบริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.07	.03	.58	.56
	ภายในกลุ่ม	267	15.06	.05		
	รวม	269	15.12			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.02	.01	.58	.56
	ภายในกลุ่ม	267	4.51	.02		
	รวม	269	4.53			

จากตารางที่ 14 พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางป่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามโครงการที่เรียนพบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม และเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จำแนกตามเพศ ระดับชั้น และ โครงการที่เรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั้ง 3 ระดับ คือ มัธยมศึกษาปีที่ 4 มัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม ปีการศึกษา 2559 จำนวน 269 คน ตามตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยแบ่งชั้นตามเพศ ระดับชั้น และ โครงการที่เรียนแล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) นักเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคมลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของ Likert จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .32 - .73 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .92 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t -test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทำการแปลผลโดยนำเสนอเป็นตารางประกอบพร้อมการบรรยาย

สรุป

การศึกษาการศึกษาคณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม สรุปผลได้ดังนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียง ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ ด้านบริการ

1.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามที่เสนอของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียง ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ มีความเข้าใจในเรื่องระเบียบและวิธีการให้คำปรึกษาอย่างดี สนใจ ตรวจสอบการจบของนักเรียน และวางแผน ช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การวัดและประเมินผล ลำดับสุดท้ายคือให้เทคนิคใหม่ ๆ แนะนำนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามที่เสนอของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียง ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สร้างความสามัคคีให้เกิดในหมู่คณะ ให้ความสำคัญกับกิจกรรม โฮมรูม และคอยช่วยเหลือ แนะนำและให้กำลังใจแก่นักเรียน ลำดับสุดท้ายคือให้อภัยและเปิดโอกาสให้นักเรียนปรับปรุงตน

1.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามที่เสนอของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านบริการ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียง ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สนใจติดตามป้องกันยาเสพติดอย่างใกล้ชิด เปิดโอกาสให้นักเรียนปรึกษาหารือ ได้ทุกเวลา ตามความเหมาะสม และสามารถแนะนำต่อการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ลำดับสุดท้ายคือให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการใช้เงินในการเรียนได้อย่างเหมาะสม

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามที่เสนอของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านบริการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามที่เสนอของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามที่เสนอของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามโครงการที่เรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

การศึกษาการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม พบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียง ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบริการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนบางบ่อวิทยาคมให้ความสำคัญกับงานครูที่ปรึกษาเป็นอย่างมาก โดยเชื่อว่าโรงเรียนเปรียบเสมือนบ้านหลังที่สอง ที่คอยคุ้มครองและให้ความอบอุ่นแก่นักเรียน ครูที่ปรึกษาจึงมีบทบาทไม่แตกต่างจากผู้ปกครอง ที่จะต้องให้ความสนใจ ส่งเสริม และพัฒนานักเรียนในด้านการเรียนและชีวิตอย่างเต็มที่ เพื่อให้พวกเขาสามารถที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ประสบอยู่ ให้ผ่านพ้น และมีทักษะชีวิตที่เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตตรา ชื่นอาภรณ์ (2546, หน้า 88-92) ได้ศึกษาบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำหน้าที่แนะแนวตามทัศนะของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาโรงเรียนพาณิชยการราชดำเนินธนบุรี ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษา นักเรียนมีทัศนะต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำหน้าที่แนะแนวตามที่ปฏิบัติจริงในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญานันท์ หินแก้ว (2558) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียน และคุณลักษณะของครูที่ปรึกษาที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของนักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดใหม่กรงทองในพระราชูปถัมภ์ โดยได้แบ่งตัวแปรเป็น 3 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านบริการ พบว่า คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนมัธยมวัดใหม่กรงทองในพระราชูปถัมภ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประดิษฐ์ สวัสดิ์ (2543) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญจังหวัดกระบี่ ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการและด้านแนะแนวอยู่ในระดับมาก

1.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียง ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ มีความเข้าใจในเรื่องระเบียบและวิธีการให้คำปรึกษาอย่างดี สนใจ ตรวจสอบการจบของนักเรียน และวางแผนช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การวัดและประเมินผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม มีครูที่ปรึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจด้านวิชาการ อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เนื่องจากด้านวิชาการนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญ โดยตรงกับเนื้อหาและหลักสูตรที่นักเรียน

เรียนและต้องการที่จะเรียนในอนาคตรวมไปถึงการติดตามแก้ไขปัญหามื่อนักเรียนมีปัญหาอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของประดิษฐ์ สวัสดิ์ (2543) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญจังหวัดกระบี่ ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านวิชาการและด้านแนะแนวอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตตรา ชื่นอาภรณ์ (2546, หน้า 88-92) ได้ศึกษาบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำหน้าที่แนะแนวตามทัศนคติของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และทัศนคติของอาจารย์ที่ปรึกษาโรงเรียนพาณิชย์ ราชดำเนินธนบุรี ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษา นักเรียนมีทัศนคติต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา ในการทำหน้าที่แนะแนวตามที่ปฏิบัติจริงในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญานันท์ หินแก้ว (2558) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียน และคุณลักษณะของครูที่ปรึกษาที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของนักเรียน โรงเรียนมัธยม วัดใหม่กรงทองในพระราชูปถัมภ์ โดยได้แบ่งตัวแปรเป็น 3 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านบริการ พบว่า คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียนมัธยม วัดใหม่กรงทองในพระราชูปถัมภ์โดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับตามคุณลักษณะของ ครูที่ปรึกษาจะแนบเฉื่อยจากมากไปน้อย คือ ด้านวิชาการมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของสอดคล้องกับงานวิจัยของประดิษฐ์ สวัสดิ์ (2543) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ จังหวัดกระบี่ ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อบทบาท อาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียนระดับชั้นมัธยม ปลาย โรงเรียนบางป่อวิทยาควม จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยภาพรวมและ รายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียง ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สร้างความสามัคคีให้เกิดในหมู่คณะ ให้ความสำคัญกับกิจกรรมโฮมรูม และคอยช่วยเหลือ แนะนำและให้กำลังใจแก่นักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่ปรึกษาควรมีมุขยสัมพันธ์ที่ดีต่อ นักเรียนในที่ปรึกษาของตน ทำให้นักเรียนนั้นกล้าที่จะเปิดใจถึงความคิดและทัศนคติต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของกัญญานันท์ หินแก้ว (2558) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของครูที่ปรึกษา ตามทัศนคติของนักเรียนและคุณลักษณะของครูที่ปรึกษาที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของนักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดใหม่กรงทองในพระราชูปถัมภ์ โดยได้แบ่งตัวแปรเป็น 3 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านบริการ พบว่า คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียนมัธยม วัดใหม่กรงทองในพระราชูปถัมภ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา

บุษยากุล (2543, หน้า 145-146) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต โดยได้แบ่งตัวแปรเป็น 3 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านบริการ พบว่า คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนในด้านมนุษยสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของประดิษฐ์สวัสดิ์ (2543) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญจังหวัดกระบี่ ผลการวิจัย พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก

1.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านบริการ โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียง ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สนใจติดตามป้องกันยาเสพติดอย่างใกล้ชิด เปิดโอกาสให้นักเรียนปรึกษา หรือ ได้ทุกเวลาตามความเหมาะสม และสามารถแนะนำต่อการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในด้านการบริการให้คำปรึกษา ครูที่ปรึกษาเข้าใจบริบทของการให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี ว่าควรเก็บข้อมูลแบบใด ควรให้คำปรึกษาและแนะนำอย่างไรให้นักเรียนผ่านทั้งจุดที่ทั้งดีและไม่ดีได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมลักษณ์ พรหมมีเนตร และฉันทนา จันทร์บรรจง (2545) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษานักเรียนและสร้างรูปแบบการบริหารงานที่ปรึกษานักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สภาพการบริหารงานที่ปรึกษานักเรียนและปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของครูที่ปรึกษาทุกด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตตรา ชื่นอารมณ์ (2546) ได้ศึกษาบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำหน้าที่แนะแนวตามทัศนะของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และทัศนะของอาจารย์ที่ปรึกษาโรงเรียนพาณิชย์การราชดำเนินธนบุรี ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษา นักเรียนมีทัศนะต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำหน้าที่ แนะแนวตามที่ปฏิบัติจริงในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า บริการสำรวจข้อมูลเป็นรายบุคคล บริการสารสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคลและบริการติดตามผลอยู่ในระดับมาก

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการจำแนกตามเพศ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านบริการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศเป็นตัวแปรที่ทำให้คุณลักษณะครูที่ปรึกษาที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของนักเรียนแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากธรรมชาติของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงวัยรุ่น มีความสนใจที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากธรรมชาติของทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงในวัยรุ่น

มีความสนใจที่ต่างกัน คือ ในเพศหญิงที่กำลังเจริญเติบโต มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างรวดเร็ว ทำให้นักเรียนหญิงจะมีความวิตกกังวลมากกว่า ต้องการครูที่ปรึกษาที่สามารถให้คำปรึกษาได้ทุกเรื่องนอกเหนือจากเรื่องเรียน ต่างจากเพศชายซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายช้ากว่า (พรพิมล เจียมนาครินทร์, 2540) จึงยังไม่วิตกกังวลเกี่ยวกับร่างกายของตนเองมากนัก จึงมีความต้องการครูที่ปรึกษาในเรื่องเรียนมากกว่าเรื่องอื่น จึงเป็นสาเหตุให้ ตัวแปรเพศมีความต้องการครูที่ปรึกษาที่แตกต่างกัน (ณัฐพล พลฤกษ์สาวย, 2550) สอดคล้องกับงานวิจัยของประดิษฐ์ สวัสดิ์ (2543) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญจังหวัดกระบี่ ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา บุญยากุล (2543, หน้า 145-146) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต โดยได้แบ่งตัวแปรเป็น 3 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านบริการ พบว่า คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญญานันท์ หินแก้ว (2558) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียนและคุณลักษณะของครูที่ปรึกษาที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของนักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดใหม่กรงทองในพระราชูปถัมภ์ โดยได้แบ่งตัวแปรเป็น 3 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านบริการ พบว่าคุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดใหม่กรงทองในพระราชูปถัมภ์ จำแนกตามระดับชั้นปี พบว่าคุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามระดับชั้นที่เรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีช่วงอายุที่ไม่แตกต่างกันมากนัก จึงทำให้มีทัศนคติต่อคุณลักษณะของครูที่ปรึกษาไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นตรงกันเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เป็นจริงของครูที่ปรึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของกัญญานันท์ หินแก้ว (2558) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนคติของนักเรียนและคุณลักษณะของครูที่ปรึกษาที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของนักเรียน

โรงเรียนมัธยมวัดใหม่กรงทองในพระราชูปถัมภ์ โดยได้แบ่งตัวแปรเป็น 3 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านบริการ พบว่า คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดใหม่กรงทองในพระราชูปถัมภ์ จำแนกตามระดับชั้นปี พบว่าคุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียน จำแนกตามระดับชั้นปี โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของประดิษฐ์ สวัสดิ์ (2543) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญจังหวัดกระบี่ ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่มีชั้นปีต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา บุญยากุล (2543, หน้า 145-146) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต โดยได้แบ่งตัวแปรเป็น 3 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านบริการ พบว่าคุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามโครงการที่เรียน พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้งนี้อาจเป็นเพราะโครงการที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคมเลือกเรียน ซึ่งได้แก่ โครงการความเป็นเลิศทางวิชาการวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โครงการ MEP และ โครงการปกติ ซึ่งมีอิทธิพลที่ความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาที่ไม่แตกต่างกัน เนื่องจาก นักเรียนแต่ละโครงการมีความชอบ ความถนัด และความเชื่อที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สมควร ทองฮ้า (2545) ได้ศึกษาลักษณะของครูที่ปรึกษาที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของนักเรียน โรงเรียนเทคโนโลยีตะวันออก พบว่า ระดับชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 และปีที่ 3 ไม่แตกต่างกันทั้ง 3 ด้าน คือด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านบริการ สอดคล้องกับงานวิจัยของกัญญานันท์ หินแก้ว (2558) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนและคุณลักษณะของครูที่ปรึกษาที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของนักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดใหม่กรงทองในพระราชูปถัมภ์ โดยได้แบ่งตัวแปรเป็น 3 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านบริการ พบว่า คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนมัธยมวัดใหม่กรงทองในพระราชูปถัมภ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากระวังลำดับตามคุณลักษณะของครูที่ปรึกษาจะแนบเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ด้านวิชาการมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือการให้บริการ และด้านมนุษยสัมพันธ์มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

เปรียบเทียบคุณลักษณะของครูที่ปรึกษา ตามทัศนะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมวัดใหม่กรงทอง ในพระราชูปถัมภ์ จำแนกตามเพศและระดับชั้นปี พบว่า คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของประดิษฐ์ สวัสดิ์ (2543) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญจังหวัดกระบี่ ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา โครงการที่เรียนต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

เพื่อให้การบริหารงานด้านครูที่ปรึกษาของโรงเรียนมีประสิทธิภาพ และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาด้านวิชาการ ครูที่ปรึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความเข้าใจในเรื่องระเบียบและวิธีการให้คำปรึกษาอย่างดี มีความสนใจ การตรวจสอบการจบของนักเรียน และรวมไปถึงการวางแผนช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การวัดและประเมินผล
2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาด้านมนุษยสัมพันธ์ ครูที่ปรึกษาจะต้องสร้างความสามัคคีให้เกิดในหมู่คณะ ครูที่ปรึกษาต้องให้ความสำคัญกับกิจกรรมโฮมรูม และคอยช่วยเหลือแนะนำและให้กำลังใจแก่นักเรียนอยู่เสมอ
3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาด้านบริการ ครูที่ปรึกษาต้องสนใจและติดตามป้องกันยาเสพติดอย่างใกล้ชิด ครูที่ปรึกษาต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนปรึกษาหารือได้ทุกเวลาตามความเหมาะสม และสามารถแนะนำนักเรียนต่อการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ
2. ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ
3. ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร และผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กัญญนันท์ หินแก้ว. (2558). *คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามที่เสนอของนักเรียนและที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนมัธยมวัดใหม่กรทอง ในพระราชูปถัมภ์ฯ จังหวัดปราจีนบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- คำหมาน คนไค. (2550). *ทางก้าวหน้าของครูมืออาชีพ*. เข้าถึงได้จาก http://kmsc2.multiply.com/journal/item/18?&show_interstitial=1&u=2Fitem
- จินตนา บุญยากุล. (2543). *ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยทักษิณ
- จ่านง หอมแยม และ จามจุรี จำเมือง. (2554). *ข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไฮเอ็ม พับลิชชิง.
- ณัฐพล พุกขาสวย. (2550). *คุณลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษาที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนเทคโนโลยีศรีวรการ ฉะเชิงเทรา*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทิสนา เขมมณี. (2552). *ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 10)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภดล เดชวาทกุล. (2539). *การศึกษาสภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา*. งานนิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- ประดิษฐ์ สวัสดิ์. (2543). *ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกระบี่*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา

- พรพิมล เจียมนาครินทร์. (2540). *พัฒนาการวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: ดันอ้อ แกรมมี่.
- พิมพ์พรรณ สุภานิชย์. (2552). *การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลพบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, คณะครุศาสตร์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ภายิต สุวรรณดี. (2554). *ความหมายและความสำคัญของครู*. เข้าถึงได้จาก <http://src.ac.th/web/index.php?option=content&task=view&id=1003>
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. (2552). *คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา*. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2550). *ความเป็นครู*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2553). *การศึกษาและความเป็นครูไทย*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. (2535). *หลักการแนะแนว*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- รังสรรค์ แสงสุข. (2550). *รามคำแหง*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รัตนวดี โชติกพนิช. (2550). *จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพครู*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2552). *ความหมายของครู*. เข้าถึงได้จาก <http://www.royin.go.th/th/knowledge/detail.php?id=2039>
- โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม. (2559). *คู่มือนักเรียน โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม*. สมุทรปราการ: โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม
- ลักขณา สิริวัฒน์. (2543). *การสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แบบร่องร่วมสมัยในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วสิน กาญจนวณิชย์กุล. (2549). *กฎหมายการศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์. (2552). *คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา*. บุรีรัมย์: งานดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มงานบริการและกิจการนักศึกษา วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์.
- วีระชัย รอดหลง. (2549). *สภาพการดำเนินงานมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือของผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

- สมควร ทองฮ้า. (2545). *คุณลักษณะที่ปรึกษาที่พึงประสงค์ตามความเห็นของนักเรียนโรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อ.เทค.) ชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมลักษณ์ พรหมมีเนตร และฉันทนา จันทร์บรรจง. (2545). *รายงานการวิจัยเรื่อง การกำหนดคุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษานักเรียนและการสร้างรูปแบบการบริหารงานที่ปรึกษานักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สมศักดิ์ ดั่งวงเจริญ. (2548). *การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมศักดิ์ ตั้งกลชาญ. (2543). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำด้านวิชาชีพของหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่กับผลการปฏิบัติงานของฝ่ายการเจ้าหน้าที่สำนักงาน*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550 ก). *แนวทางการทำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550 ข). *คู่มือวิทยากรเครือข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ : พรินทวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2549). *คู่มือประกอบวิชาชีพทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำเนาวี ขจรศิลป์. (2543). *ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- สุจิตรา ชื่นอาภรณ์. (2546). *การศึกษายบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำหน้าที่แนะแนวตามทัศนคติของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และทัศนคติของอาจารย์ที่ปรึกษาโรงเรียนพาณิชย์การราชดำเนินชลบุรี*. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- สุวิมล คุรุชิตกานนท์. (2549). *การศึกษาสภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกรณีศึกษา: โรงเรียนวังมะด่านวิทยาคม อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก, การค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร.*
- อินตา ศิริวรรณ. (2551). *ความเป็นครู*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- อุทิศ ทาหอม. (2554). *บทบาทของครูด้านผู้นำทางคุณธรรมจริยธรรมในทัศนะของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาศึกษา, คณะศิลปศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (1993). *Research in education* (7th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essential of psychology testing* (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers.
- Frink, J. O. (1975). Student perceptions of the effectiveness of centralized undergraduate advising system at the college. *Dissertation abstracts International*, 45(2), 397 - A
- Kozloss, J. (1985). Delivering academic: who, what and how. *NACADA. Journal*, 5(2), 69-75.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Lowman, J. (1996). *Characteristics of exemplary teachers*. New Direction for Teaching and Learning, 65, 33-40. Abstract from: Silver platter File:ERIC Item: EJ523127.
- Thomas, J. A., & Montgometry, P. (1998). On becoming a good teacher: Reflective practice with regard to children's voice. *Journal of Teacher Education*, 49(5), 372-380.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงของเครื่องมือในการวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ. ๖๑๘๑๘.๘/ ว.๓๐๑

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.เค้าโครงงานวิจัย

๒. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้มีความเห็นชอบ ให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่ง
ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ดังรายนามต่อไปนี้

นายนิพนธ์ ศรีพันธุ์ รหัส ๕๘๕๕๐๐๔๕

งานนิพนธ์เรื่อง: ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

โดยมี ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
ของนิสิต ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร ๐-๓๘๐-๒๐๕๒

โทรสาร ๐๓๘๗๔-๕๘๑

(สำเนา)

ที่ ศธ. ๖๑๘๑๘.๘/ ว.๓๐๒

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๑๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้มีความเห็นชอบ ให้นิติระดับบัณฑิตศึกษา
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่ง
ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ดังรายนามต่อไปนี้

นายนินาท ศรีพันธุ์ รหัส ๕๕๕๕๐๐๔๕

งานนิพนธ์เรื่อง: คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม

โดยมี **ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู** เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่อ
อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร ๐-๓๘๐-๒๐๕๒

โทรสาร ๐๓๘๗๔-๕๘๑

(สำเนา)

ที่ ศธ. ๖๑๘๑๘.๘/ ว.๓๐๓

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้มีความเห็นชอบ ให้นิติระดับบัณฑิตศึกษา
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่ง
ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ดังรายนามต่อไปนี้

นายนินาท ศรีพันธุ์ รหัส ๕๕๕๕๐๐๔๕

งานนิพนธ์เรื่อง: คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม

โดยมี **ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู** เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่อ
อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร ๐-๓๘๐-๒๐๕๒

โทรสาร ๐๓๘๗๔-๕๘๑

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามทัศนะของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย
โรงเรียนบางบัววิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม
จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตาม
ทัศนะของนักเรียน โรงเรียนบางบัววิทยาคม จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 30 ข้อ แบ่งออกเป็น
3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ จำนวน 10 ข้อ ด้านมนุษยสัมพันธ์ จำนวน 10 ข้อ และด้านบริการ จำนวน
10 ข้อ

โปรดตอบแบบสอบถามทั้ง 2 ตอน โปรดตอบให้ครบทุกข้อและตรงกับความเป็นจริง
ของนักเรียน ข้อมูลที่ถูกต้องและตรงกับความเป็นจริงจะทำให้การวิจัยครั้งนี้ เป็นประโยชน์ต่อ
นักเรียนและต่อครูที่ปรึกษา

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียน

1. เพศ
 - () ชาย
 - () หญิง
2. ระดับชั้นที่เรียน
 - () มัธยมศึกษาปีที่ 4
 - () มัธยมศึกษาปีที่ 5
 - () มัธยมศึกษาปีที่ 6
3. โครงการที่เรียน
 - () โครงการความเป็นเลิศทางวิชาการ วิทย์-คณิต
 - () โครงการ MEP
 - () โครงการปกติ

ตอนที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามที่เสนอแนะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนบางบัววิฑฒาคม จังหวัตสมุทรปรากการ

คำชี้แจง ใ้ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วไ้ตรงรอกว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูที่ปรึกษาตามที่เสนอแนะของนักเรียนเป็นเช่นไร แล้วทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของนักเรียนเพียงช่องเดียวเท่านั้น โดยกำหนดระดับคะแนนตามความต้องการสำหรับคุณลักษณะ ดังนี้

- 5 หมายถึง คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามที่เสนอแนะของนักเรียนในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามที่เสนอแนะของนักเรียนในระดับมาก
- 3 หมายถึง คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามที่เสนอแนะของนักเรียนในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามที่เสนอแนะของนักเรียนในระดับน้อย
- 1 หมายถึง คุณลักษณะของครูที่ปรึกษาตามที่เสนอแนะของนักเรียนในระดับน้อยที่สุด

คุณลักษณะของครูที่ปรึกษา	คุณลักษณะที่พึงประสงค์				
	5	4	3	2	1
ด้านวิชาการ					
1. มีความเข้าใจในเรื่องระเบียบและวิธีการให้คำปรึกษาอย่างดี					
2. เอาใจใส่ ดูแล ติดตามการเรียนของนักเรียนอย่างใกล้ชิด					
3. สามารถแนะนำโครงสร้างหลักสูตรตลอดจนวิธีการปฏิบัติตนของนักเรียนระหว่างเรียน					
4. มีเทคนิคในการกระตุ้นนักเรียนให้สนใจเรียน					
5. สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาด้วยตนเองนอกห้องเรียน					
6. ให้เทคนิคใหม่ ๆ แนะนำนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี					
7. ติดตามช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมที่นักเรียนสนใจ					
8. วางแผน ช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การวัดและประเมินผล					
9. สนใจ ตรวจสอบการจบของนักเรียน					
10. มีความรอบรู้ทันสถานการณ์ปัจจุบัน					
ด้านมนุษยสัมพันธ์					
1. วางตัวเป็นกันเองกับนักเรียน					
2. คอยช่วยเหลือแนะนำและให้กำลังใจแก่นักเรียน					

คุณลักษณะของครูที่ปรึกษา	คุณลักษณะที่พึงประสงค์				
	5	4	3	2	1
3. ให้ความสำคัญกับกิจกรรมโฮมรูม					
4. สนใจ สอบถาม ทักซ์ สุขของนักเรียน					
5. สร้างความสามัคคีให้เกิดในหมู่คณะ					
6. มีวิจารณ์ญาณในการพิจารณาข้อเท็จจริง					
7. ความสม่ำเสมอในการจัดกิจกรรมโฮมรูม					
8. ร่าเริงแจ่มใส เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน					
9. มีความยุติธรรม					
10. ให้อภัยและเปิดโอกาสให้นักเรียนปรับปรุงตน					
ด้านบริการ					
1. มีความรู้ ความสามารถในการให้คำปรึกษานักเรียน					
2. เปิดโอกาสให้นักเรียนปรึกษา หรือ ได้ตลอดเวลาตามความเหมาะสม					
3. สามารถแนะนำต่อการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น					
4. สามารถให้คำปรึกษานักเรียนเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง					
5. สนใจติดตามป้องกันยาเสพติดอย่างใกล้ชิด					
6. ให้คำปรึกษานักเรียน แนะนำช่วยเหลือเกี่ยวกับการปรับปรุงพฤติกรรม					
7. เป็นผู้ประสานงานที่ดี					
8. สนใจติดตามงานที่นักเรียนได้รับมอบหมายอย่างใกล้ชิด					
9. ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการใช้เงินในการเรียนได้อย่างเหมาะสม					
10. ให้คำแนะนำช่วยเหลือปัญหาด้านสุขภาพอนามัย					

ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ค

ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางที่ 15 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)
1	.50	21	.54
2	.52	22	.49
3	.53	23	.36
4	.53	24	.33
5	.43	25	.48
6	.38	26	.42
7	.49	27	.64
8	.66	28	.73
9	.48	29	.44
10	.58	30	.32
11	.64		
12	.45		
13	.53		
14	.43		
15	.46		
16	.48		
17	.54		
18	.43		
19	.49		
20	.60		

หมายเหตุ: ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .92

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายนินาท ศรีพันธุ์
วัน เดือน ปีเกิด	6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2533
สถานที่เกิด	จังหวัดสระบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 17/38 หมู่ที่ 13 ตำบลพระพุทธรบาท อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2556-2557	ครูผู้ช่วย โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ. 2557-ปัจจุบัน	ครู. คศ.1 โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2556	การศึกษาระดับบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
พ.ศ. 2560	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา